

Giedra, drėgna ir šilta (virš 90°). Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:29.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc. 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Phone CA 6-4380

VOL. XXXIX.

Kaina 5c

Chicago 8, Ill. Antradienis, Birželio-June 24 d., 1952

Price 5c

No. 149

TRIJU DIDŽIUJU PASITARIMAI LONDONE

Iš pavergtos Lietuvos

KOLCHOZNIKŲ LAIŠKAS TIRONUI

MASKVA. — "Pravdos" 1952 m. birželio 5 d. numerį skelbiamas Lietuvos žemės ūkio darbininkijos laiškas, kur'o tikrieji autoriai, žinoma, nėra kolchozinkai, bet partijos propagandistai.

Laiškas prasideda Stalino liaupsinimu:

Brangusis Drauge Staline!

Mes, Lietuvos TSR kolūkiečiai ir kolūkietės, MTS ir tarybinių ūkių darbininkai bei žemės ūkio specialistai, siunčiame Tau, brangiajam tarybinės liaudies vadui ir mokytojui, visų mūsų pergalių įkvėpėjui ir organizatoriui, genialiajam komunistiniam vadovui, karščiausias sveikinimus ir iš visos širdies linkime Tau geros sveikatos ir ilgų metų gyvenimo mūsų mylimosios Tarybinės Tėvynės ir viso pasaulio dirbančiųjų džiaugsmui ir laimei.

Jie nekencia kompartijos, bet jų vardu rašoma:

Tarybinės Lietuvos žemdirbių, tvirtai stojusių į kolūkinį kelią, drauge su visais Tarybų Sąjungos dirbančiais, vadovaujama bolševikų partijos, aktyviai dalyvauja komunizmo kūryboje. Partija ir Vyriausybė teikia milžinišką pagalbą respublikos žemės ūkiui pirmarūšė technika, kadrais, kreditais, mineralinėmis trąšomis. Mūsų jauni kolūkiai, bolševikų partijos ir Tavo, brangusis drauge Staline, asmeninio rūpesčio dėka, auga ir tvirtėja, nenukrypstamai didina kolūkiečių medžiaginę gerovę ir kultūrinį lygį.

Kolūkinės santvarkos pergalė smulkiųjų kolūkių sustambinimas, padidėjęs žemės ūkio apdirbimas techninėmis priemonėmis sukūrė sąlygas pakelti žemdirbystės kultūrai, padidinti visų žemės ūkio kultūrų derlingumui, greitais šuoliais toliau didinti visuomeninių galvijų skaičių bei didinti jų produktumui, toliau kelti darbo gamybingumui kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose.

Jų širdys pilnos neapykantos, bet jų laiške sakoma:

Mūsų širdys perpildytos karštos meilės ir dėkingumo. Tau, mūsų vadui ir mokytojui, už tviską rūpestį mūsų respublikos pražydimu, už kasdieninę pagalbą socialistiniam žemės ūkiui.

Išvystę socialistinį lenktyniavimą dėl atlikimo išpareigojimų, apsiimtų 1951 Tau, drauge Stalinai, rašytame laiške, kolūkiečiai ir MTS bei tarybinių ūkių darbininkai pasiekė naujų žymybių laimėjimų socialistinio respublikos žemės ūkio išplėtojime.

Respublikos kolūkiai ir tarybiniai ūkiai garbingai atliko grūdų, bulvių, pieno, vilnų, šieno ir kitų žemės ūkio produktų valstybei atidavimo planą.

Kolūkinį kaimų darbuotojai patvariai gausina savo patyrimą. Agrotechniniuose ir zootechniniuose kursuose mokosi per 22 tūkstančių kolūkiečių bei MTS ir tarybinių ūkių darbininkų. Kolūkiniam kaime plinta socialistinis lenktyniavimas, žemės ūkio specialistai ir mokslo darbuotojai teikia vis didesnę pagalbą žemės ūkiui. Auga laukininkystės ir gyvulininkystės meistrų gretos, plačiau emė įsidiegti ir kolūkinę gamybą žemės ūkio mokslo laimė-

jimai ir pirmųjų patyrimas. Šimtai respublikos žemės ūkio pirmųjų apdovanoti TSRS ordinais ir medaliais už augstą derlių ir visuomeninės gyvulininkystės produktyvumo pakėlimą.

Anglai atsiuntė į pasienį daugiau kariuomenės darbininkams saugoti. Dieną vėliau komunistai paleido pagrobtuosius darbininkus, nieko dėl to nepaaiškinami.

Socialistinis lenktyniavimas iki grabo lentos

Mes gerai suprantame, kad šalia pasiektų laimėjimų ir respublikos socialistinio žemės ūkio išvystymo yra dar ir rimtų trūkumų. Paskiriuose kolūkiuose peritais metais buvo gautas menkas grūdinių kultūrų derlius. Dar yra kolūkių, kurie pakankamai neišnaudoja visų visuomeninės gyvulininkystės išplėtojimo ir pašarų bazės sudarymo galimybių. Kai kuriuose respublikos kolūkiuose lėtai tvarkosi visuomeninis ūkininkavimas.

Brangusis Drauge Staline!

Mes Tau pažadame nepagalvėti jėgų organizaciniam-ūkiniam kolūkių sustiprinimui, jų visuomeninio turto padidimui; pasižadame garbingai atlikti respublikos žemės ūkiui skirtus uždavinius.

"Išpareigojame", "pasižadame" ir t. t.

Mes pasižadame šiais metais kovoti, kad respublikoje neliktų nei vieno kolūkio, neįvykdžiusio valstybinių uždavinių derlingumo srityje, gyvulininkystės plėtojime ir prievolėse valstybei.

Statydami sau uždavinį šiais metais pakelti visų žemės ūkio kultūrų derlingumą ir gyvulininkystės produktyvumą drauge pakeliant gyvulių skaičių, taip pat atlikimą pirma laiko visų žemės ūkio kultūrų valstybei atidavimo plano, mes prisimame šiuos išpareigojimus padidinti 1952 metais bendrą pasėlių plotą respublikos kolūkiuose 120 tūkstančių hektarų daugiau, negu buvo 1951 metais.

Išpareigojame išvežti į laukus 5 milijonus tonų mėšlo ir 450 tūkstančių tonų durpių, įalkinti 40 tūkstančių hektarų pas komunistus. F.

Ruošiasi vainikavimui

LONDONAS. — Būsimų karalienės Elzbiėtos vainikavimo iškilnių proga 1953 m. laukiamas didelio turistų antplūdis. Daugumoje viešbučių kambariai jau iš anksto užsakyti. Atvykstančiųjų patogumui ir nakvynės susiradimo palengvinimui numatyta vieną didžiulį vandensny garlaivių paversti plaukiojančiu viešbučiu. Jie stovės Southhamptone uoste. Šio garlaivio gyventojai kasdien bus nuvežami į Londoną autobusais, kur jie galės matyti vainikavimo iškilmes.

Philip Murray (kairėje), CIO prezidentas, kalbasi su James G. Thines, antruoju viceprezidentu. Murray aplankė Gary ir streikuojantiems pieno viešųjų darbininkams pasakė kalbą. Savo kalboje jie pabrėžė, kad "Taft-Hartley įstatymas negali plieno pagaminti".

MURRAY ĮSITIKINĖS LAIMĖJIMU

Plieno unija esanti galingesnė ir už Hartley-Tafto įstatymą, sako CIO pirmininkas

GARY. — Plieno unijos ir CIO pirmininkas Philip Murray kalbėjo 8,500 susirinkusiems Gary fabriko darbininkams, kad unija tikrai laimės streiką ir kad niekas negali jos nugalėti.

Visose pramoninėse srityse plieno fabriko darbininkai, ištraukę į kovą su plieno kompanijoms, atkakliai kovoja ir prieš Hartley-Tafto įstatymą, nešiodami didelių plakatus su užrašais, kad jie nedirbs šio įstatymo verčiami.

Susitarimai su Trumanu

Murray puolė tuos Kongreso atstovus, kurie reikalauja prezidentą Trumaną griežti H-T įstatymo priemonių streikui likviduoti arba bent atidėti.

Jis priminė savo pasikalbėjimą su Trumanu Kalėdų savaitę, kada Trumanas prašė dėl krašto gerovės atidėti streiką, numatytą Naujų Metų dieną. Tada Trumanas kalbėjo, jei unija paklausys prezidento, unijai nereikės bijoti Hartley-Tafto įstatymo panaudojimo.

Tesdami duotą Trumanui žodį, unija kelias atvejais nukėlė streiką.

Pagrāsė Eisenhoweriui

Toliau Murray atpasakojo pasitarimų su kompanijomis eigą ir apkaltino jų atstovą iš Inland Steel Co. Clarence Randall melavimu. Jis taip pat priminė ir Eisenhoweriui, kad jis gali nesitikėti organizuotos darbininkijos paramos, jei jis yra Hartley-Tafto įstatymo gynėjas. Vos spėjęs išvilkti į civilinius drabužius, nežinodamas faktų, Eisenhoweris vis dėl to pasakė: "Aš nesuprantu, kodėl jie nepanaudoja (valdžia) Hartley-Tafto įstatymo", pastebėjo Murray.

Kovojama kultūringai

Tiems, kurie mano, kad klasių arba interesų kova turi ir civilizotuoj bendruomenę vykinti kumštėmis ir geležinėmis lazdomis, atrodys lyg. ir keista, kad grupių vadai vadina vienas kitą vardais ir išlaiko draugišką nuotaiką savitarpiniuose

posėdžiuose. Plieno kompanijų atstovas, minėtas Clarence Randall, "užpultas" Philipo Murray dėl paleistos per televiziją kalbos apie Trumano ir Murray slaptą susitarimą remti vienas kitą, ir klausiamas ar jis galis tai pakartoti, atsakė: "Phil, aš niekad to nesakiau".

Komunistai pagrobė 40 vokiečių

BERLYNAS. — 50 vokiečių darbininkų, dirbančių prie geležinkelio bėgių Hamstedte, Vakariniame Vokietijos pasienio zonos priemiesty, buvo apsupti komunistų policininkų, išveržusių iš rytinės zonos. Policininkams vadovavo du raudonarmiečiai.

Komunistai, atstodę ginklus, pareikalavo darbininkus žygiuoti į jų pusę. Dešimčiai pasisekė pabėgti, o 40 buvo nugabenta pas komunistus.

Stalino pylimas pajūriu

"Welt am Sonntag", Hamburgo laikraštis, rašo apie sovietų įsitvirtinimą juostą Baltijos pajūriu rytinėje Vokietijoje. Šis "Stalino pylimas" prasideda nuo Luebecko ir tęsiasi iki Pilavos ir Karaliaučiaus. Ši įsitvirtinimų linija susijungia su Pabaltijo pakraščiu "pylimu", prasidedančiu nuo Estijos salų ir pakraščiu ir besitęsiančiu Latvijos ir Lietuvos pakraščiais.

Fontainebleau (Prancūzija). — NATO sąjungininkų aviacija pirmadienį pradėjo 5 dienų manevrus, kurių tikslas patikrinti Anglijos ir Vakarų Europos priešlėktuvinę apsaugą. Masiuose dalyvauja Amerikos, anglų, prancūzų ir belgų ir olandų lakūnai.

Vėliausios žinios

— Japonija įteikė formalų prašymą priimti ją į Jungtinių Tautų Organizaciją.

— Per didį bombardavimą Jalu upės pakraščiais buvo sunaikintos 5 elektros jėgainės ir veik visa šiaurinė Koreja liko be elektros srovės.

— Korejos fronte kareiviams pradedama išdavinėti ribotus ginklų kiekius, įsakant juos taupyti ir baudžiant už įsakymo nesilaikymą, kalbėjo Kongrese atstovas Brown, remdamasis 35 GI laiškais iš Korejos.

— JAV žvalgybos agentai suėmė ir perdavė vokiečių teismui aktorę Maria Knuth už šnipinėjimą Lenkijai.

— Socialinio saugumo direktorius Ewing įteikė Kongresui prašymą paskirti valdines stipendijas ir paskolas, \$27 sumai per metus neturintiems ir gabiems studentams šelpti.

— Japonų spaudos manymu, JT lakūnų puolimai prieš elektros jėgaines Jalu upės pakraščiuose artina visuotinio karo pavojų. Jėgaines sudaužius, nukentėjo ir Mandžiurijos pramonė, kuriai apginti komunistai gali paleisti į kovą didesnes oro ir kitas pajėgas.

— Geologijos institutas praneša apie uranio klotų radimą Švarcvaldo kalnuose Vakarų Vokietijoje.

Komunistai ugdo neapykantą JAV

WASHINGTONAS, D. C. — Stalinas yra pasakęs, kad norint nugalėti priešą, reikia jį neapkeisti.

Ta kryptimi einant, komunistų propagandinės vietos pačioje Sovietų Sąjungoje ir jos satelitinėse šalyse visokiais būdais skiepija savo žmonėse neapykantos jausmus Amerikai.

Amerikiečiai, pagal komunistų melus, ne tik vartoja bakterinius ginklus Korejos kare. Jie jau iš mažens auklėja vaikus žmogžudžiais, korikais, budaizmais, kurie linksmai juokaudami gali sudeginti gyvą žmogų. Amerikos kareiviai Korejoje perpiauna gerkles vaikams, karo belaisviai kankinami įkaitintais gelžgaliais.

Maskvoj įsakyta visiems dalyvauti masiniuose susirinkimuose, kur šitokiomis spalvomis vaizduojami amerikiečiai. Kasdien neapykantos susirinkimai daromi fabrikuose, profesinių sąjungų susirinkimuose, kolchozuose ir viešose aikštėse. Atsakingieji laikraščiai, kaip Pravda, Izvestija ir kiti, pilni tokių baisenybių aprašymų apie amerikiečių tariamus žiaurumus.

— Formozoj, buvo jaučiamas stiprus žemės drebėjimas. Perieitų metų rugpiūčio ir spalio mėnesiais gretimos vietose įvykę drebėjimai padarė didelių nuostolių — 100 žmonių žuvo, 1,000 namų buvo sugriauta.

— Japonija ir Kambodija (iš Indokinijos provincijos pasidariusi nepriklausoma karalyste) ruošiasi įteikti prašymą priimti jas į Jungtines Tautas, nors ir nėra vilties, kad Sovietų Sąjunga jas praleistų.

SVARSTO KLAUSIMUS DĖL VAKARŲ VOKIETIJOS IR EUROPOS ATEITIES

Sovietų planai Tolimuosiuose Rytuose taip pat kelia didelių rūpesčių Vakarų sąjungininkams

LONDONAS. — Valstybės sekretorius Dean Acheson atskrido prezidento privatiu lėktuvu į Londoną svarbiems pasitarimams su Vakarų sąjungininkais opiaisiais politiniais klausimais.

JA lėktuvai puolė jėgaines prie Jalu

Smarkiausias bombardavimas per visas Korejos kautynes TOKIJAS. — Amerikos orinės pajėgos, sujungtos iš aerodromų ir trijų lėktuvnešių, višio 500, smarkiais puolimais sunaikino arba apgadino visą eilę elektros jėgainių šioj pusėj Jalu upės.

Jalu upė skiria šiaurinę Korėją nuo Mandžiurijos, į kurią draudžiama JT lėktuvams įskristi. Jie tačiau gavo uždavinį bombarduoti pietinių upės krantą, kur yra galingų jėgainių, teikiančių elektros srovę į Mandžiuriją ir šiaurinę Korėją.

Stiprus mūšiai žemėj JT armijos dalinys, susidedas iš 3000 vyrų, sekmadienio vakariniame fronto ruože, įsiveržė į kiniečių įsitvirtinimus per naujus puolimus, pralenkiančius visus mūšius nuo rudens.

Apie 1000 komunistų buvo išmušta iš rikiuotės, nukauta arba sužeista.

Pėstininkus remia tankai pasiekę priešų įsitvirtinimo linijas ir staigiu pooliu sunaikino nemaža bunkerų. Netrukus ir komunistai sustiprino ugnį aurintomatiniiais ginklais, granat-svaizdžiais ir patrankomis, ir privertė JT armiją sustoti.

Paleis 27,000 korejiečių Paliaubų derybų posėdy JT delegacijos atstovai paaiškino komunistams, kad kitą mėnesį JT paleis 27,000 civilinių korejiečių, laikomų belaisvių stovyklose.

Komunistų delegacija pareiškė j tai protestą. Ji reikalauja laikyti korejiečius stovyklose, kad atėjus paliauboms juos būtų galima gražinti komunistams.

JT delegacijos pirmininkas gen. Harrison pastebėjo, kad didelė dalis pirmaisiais karo mėnesiais į nelaisvę paimtųjų pasirodė esą civiliai iš Pietinės Korėjos.

Rhee galis būt dar 30 metų prezidentu

PUSAN, Korėja. — Parlamentas, užuot rinkęs naują prezidentą, prailgino prezidento Rhee kadenciją iki liepos 14 dienos.

Neabejojama, kad tam laikui praėjus, parlamentas vėl prailgins jo prezidentavimo laiką, taip kad vienas opozicijos narys pareiškė, jog Rhee galis dar prezidentauti 20-30 metų, jeigu jam patiks.

Rhee yra 77 metų ir neatrodo, kad jis tiek ilgai beišgyventų. Tačiau, kol jam bus noro, jis galės laikytis prezidento kėdės, naudodamas diktatūrinės priemonės, neišskiriant nė opozicijos narių areštų.

Jungtinės Valstybės mėgino priversti Rhee atsakyti diktatūrinį priemonių, bet tas joms nepasisekė.

Valstybės sekretorių atlydėjo ambasadorius Dr. Jessup ir sekretoriaus padėjėjas George Perkins.

Pasitikusiems spaudos atstovams Achesonas, turmpais žodžiais suglaudęs savo kelionės uždavinius, pabrėžė, kad jis su Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriais turi aptarti Europos, Tolimųjų Rytų ir Korejos padėtį.

Berlynas, Vokietija...

Praleidęs šią savaitę šiem pasitarimams, kurių tarpe Vokietija užima ne mažiau svarbią vietą kaip ir Koreja, sekretorius Acheson išvyksta į Berlyną.

Savo atvykimu, kuris neapsieis be viešų pareiškimų, Achesonas pademonstruos kartu vokiečiams ir sovietams, kad Amerika ir jos sąjungininkai yra pasirūpę Vokietijos ir toliau Berlyne, nežūrint, kokių trugdymo priemonių komunistai ir besigriebtų.

Šaltojo karo ofenzyva

Komunistams buvo suteiktas didelis smūgis atskiru taikos sutarties ("kontrakto") su Vakarų Vokietija pasirašymu. Jie tikėjo, kad Sovietų Sąjunga suras priemonių sulaukyti Vakarų Vokietiją nuo tokio drąsaus žingsnio. Nepabūgus jų grasymų, sovietų prestižas gerokai nukentėjo. Rytų Vokietijos komunistai, beje, graso ir toliau pilietiniu karu ir visuotinio karo pavojais. Jie griežbi išvairių trugdymų Berlyno susisiekime, tačiau ne tokių, kurios galėtų sukelti karinį konfliktą tarp Rytų ir Vakarų.

Atsilankys ir Vienoj

Ta pačia proga JAV sekretorius yra nutaręs vykti ir į kitą sovietų apsuptą demokratijos salą — Austriją. Sovietams yra buvę ne kartą pareikšta, kad ji norėdama parodyti savo gerą valią ir priversti susitikti keturiems didiesiems pirmiausia turi sutikti pasirašyti taikos sutartį su Austrija. Achesono atvykimas į Vieną bus nemažas moralinis pastiprinimas ir austrams.

Maršalas Alexander pas gen. O. Bradley

WASHINGTONAS, D. C. — Anglijos krašto apsaugos ministris maršalas Alexander, apvažiavęs visus "karštuosius punktus" pasauly ir išstudijavęs Korejos bei Tolimųjų Rytų bendrą padėtį, susitiko su JAV vyr. štabo viršininku. Kokiems klausimais šiedu atsakingi didžiųjų anglo-saksų tautų karvedžiai tarėsi, dar nepranešta.

— Skandinavų kaleivinis lėktuvas, pakeliui į Tolimuosius Rytus, sudužo leisdamasis Kairė, tačiau visi 25 keleiviai ir įgulos nariai išliko gyvi.

JONO VILEIŠIO ATSIMINIMAI NETOLIMOJI PRAEITIS

(Tęsinys)

Taip ir praslioko gimnazijos laikai, nesukūrė mūmyste bent keliuose drauguose patriotinių jausmų. Į patriotas kai kada pažūrėdavome su pašaipą: ne kentėme rusų patriotų, nemėgome lenkų šovinistų, na, žinoma, neturėjome simpatijos ir prie lietuvių, kurie rašėsi esą tautininkais... Su tokiu dvasiniu bagažu išvykome į universitetus.

Universiteto sienose (1892—1898)

Petrapilyje, kaip sostinėje, buvo labai jaučiama Vakarų Europos kultūros stoka. Tautinė rusų švietimo ideologija ryškiau žydėjo Maskvoje. Ten buvo židyns slavianofilų, ten ėjo ilgesnį laiką žurnalas "Rus-skaja Mysl" ir kiti žurnalai, kuriuose pasireiškusi buvo nacionalinė rusų kultūra. Petrapi-lyje atsiradavo vis daugiau so-cialdemokratų krypties žurna-lų ir laikraščių. Esantieji tarp "narodnikų" ir socialdemokra-tų skirtumai atsispindėjo ir pa-čio studentų. Todėl nuvykus Petrapi-lyn pirmąsiais metais teko būti paskaitose tai vieno, tai kito krypties žmonių. Myk. Mi-kalauskas buvo dievaiciu ypač studentams, to krypties šali-ninkams, kurie visą svarbą yra dėjo į asmens veiklą, o Struve, Plechanovas ir kiti kaip tik bu-vo pirmaisiais socialistinės min-ties platintojais. Ginčuose šiais klausimais praleisdavome visą laisvą laiką nuo universiteto studijų, bet kokios nors tvirtos linijos nebuvo pasirinkę. Iš lietuvių, lenkų ir baltarusių kaikturį laiką buvo sudaryta slepiamoji organizacija—"Lenkų-lietuvių-baltarusių ratas", prie kurios prigulėjo įvairių aukštesnių mokyklų studentai.

Kai kurie iš šių draugų įsitraukė į "proletariato" akciją ir buvo priversti išvažiuoti iš užsienio ir bendrai dėliai po-licijos persekiojimų šis studen-tijos ratas liko sugriautas. Ki-tiems, kaip ir man, parūpo pa-ieškoti glaudesnių ryšių tarp lietuvių studentų, pradėjus da-ryti lietuvių spektaklius, kon-certus, šokių vakarus. Vis daž-niau teko susidurti su naujais lietuviams, kurie rūpinosi lietuvių reikalais, lietuvių spauda. Ga-lop, rodos, 1894-5 metais esame surašę lietuvių studentų draugijos statutą, išsirinę valdybą ir pradėję skaityti lietuviškus laikraščius ir mėginti šį bei tą rašyti. Pirmoj šios draugijos valdyboj teko ir man, rodos, pirmininku būti drauge su Ant. Bulota, V. Čeponiū, Dambrausku. Kasmet atsipeikėjimas ir at-sivertimas prie lietuvių reikalų vis darėsi stipresnis. Jau ir aš patsai pasijutau, kad geriau pa-sirinkti advokatą karjerą Lie-tuvoje, o ne rūpintis pasilikti inžinieriu, kuriuo būdamas te-

galėjau tikėtis vietos tik Rusi-joj. Nuo 1895 m. jau aiškiai sto-jome į darbą, kaip lietuvių. Žinoma, visame pasaulėžiūros pasikeitime ne mažai yra padė-jęs savo kalbomis ir pačiu dar-bu vyresnysis brolis Petras Vi-leišis. Teko parašyti vieną kitą apie petrapiliečių gyvenimą ko-respondenciją į "Varpą", o kuomet 1896 m. tilpo mano ilgesnis straipsnis "Evoliucija ūki-ninkystės Lietuvoje" su pagyri-mu už tą raštelį paties redak-toriaus pasijutau, kad ir aš šį tą galiu ir toliau jau uoliau pra-dėjau rašinėti, pasirinkdamas įvairių pseudonimų (J. Berže-lis, J. B-lis, J. Beržynas, Beržas, paskui J. Petraitis, Vanagėlis ir daug kitų). A. a. Kudirkai mi-rus "Varpo" reikalai ypač bu-vo sunkiamė padėjime. Gavę apie tai žinoti, pradėjome ieš-koji pinigų ir, žinoma, didžiausią pasipirtį yra suteikęs brolis Petras, kad tik laikraštis nesu-stotų ejęs. Nuvykęs jo įsakymu į Tilžę, gavau apsipazinti su visais darbuotojais ir nuvežęs didesnę aukų sumą, esu išgel-bėjęs laikraštį nuo žlugimo. Pa-mėgdžiodamas V. Kudirką ir aš bandžiau rašyti publicistikos straipsnelius "Iš šiaurės padan-gės", arba "Ivairūs atbalsiai", bet, žinoma, jie buvo mažesnės vertės. Nuolatinis akordas ir ėion visados buvo jaučiamas — norėta suderinti tautinis judėji-mas su socialdemokratine pa-saulėžiūra. Dėl šių rašinių iš-kiilo ginčai, kurie nesąlykij kar-to-josi laikraštį iki 1902 m., kuomet buvo paskelbtas Lietuvos Demokratų partijos programos projektas. Buvęs tuo laiku fak-tiniu redaktorium J. Šaulys ga-na aštriai tame pat numery su-kritikavo tą projektą, būdamas pats tuomet mažąjį V. Kap-suko įtakoj. Paskui dar man te-ko atsikirsti ir motyvuoti šios programos dėsniui, bet, žino-ma, lengva buvo pastebėti trū-kumai šioj programoj. Brolio Petro lėšomis man teko nesyk-ki važinėti į Prūsus ir net 1901 m. į Paryžių, kad pasimatytčiau su buvusiu "Varpo" redaktorium Dr. J. Bagdonu arba su p. M. Zamyte, ar su kitais dėliai iš-leidimo visos eilės brolio Petro parašytų knygelių. Teko nesyk-ki daryti ir tų knygelių korek-tūrą ir net taisyti pačią kalbą, nors aš patsai tos kalbos nie-kuomet tinkamai nesu pramo-gęs. Taip dėjosi iki 1904 m., kuomet buvo atgauta spaudos teisė, bet šį laikotarpį jau teko man gyventi Vilniuje.

Vilniaus laikotarpis (1899—1918)

Baigęs universitetą 1898 m. rudenio atvykau Vilniun, rū-pindamasis pirmiausia atlikti ėion kariuomenės tarnybą. Iš pažįstamų teturėjau ėion Dr. Domaševičių, kuris greit suve-dė mane į pažintį su M. Mali-nausku, vet. gyd. Nokevičium, Landsbergiu, Daumantu ir ke-liais kitais. Susidariusiame lie-tuvių inteligentų būrelyje susi-rado iki 12 žmonių, iš kurių net ne visi mokėjo lietuviškai kalbėti. Tai buvo pirmieji lie-tuvių apaštalai Vilniuje. Gvildenome, diskutavome įvai-rius vietos klausimus, daugiau-sią ginčydavomės dėl vieno ar kito lenkų "narodovų" rašinių

PALOS PARK, ILL. — Dviųjų metų Ricky Cummings ser-ga nepagydoma vėžio liga. Jis laiką leidžia, vartydamas prisigis-tus paveikslus ir atvirukus. Rugp. 1 d. jam sukaks trys metai, bet kadangi daktarai nemano, kad jis iki to laiko išgyvens, tai tėvai yra nutarę gimtadienio minėjimą surengti ankščiau.

arba dėl "Przedswito" straips-nių, kurie buvo leidžiami Kro-kuvoje. Pradėjome ruošti arba-tėles, šokių vakarus, į kuriuos buvo kviečiami ir šiek tiek pri-tariantieji lietuviams žmonės. Būdavo karštų diskusijų. Ypač dideli karštuliai buvo Nokevi-čius ar Domaševičius ginčuose su lenkais. Dr. Domaševičius buvo jau stipriai įsivarejęs ir so-cialdemokratų akciją ir kai kur-į laiką buvo įtraukęs ir mane, kaippo darbininkų ratelio vedė-ją, kur man teko dėstyti politi-nės ekonomijos pamatus. Po pusės metų po mano atvykimo persikėlė gyventi Vilniun ir ma-no brolis daktaras Antanas, o greitai po to apsigyveno ir bro-lis Petras. Lietuvių inteligentų skaičius kasmet vis augo ir di-dėjo. Buvo varoma akcija iš-gauti lietuviams bažnyčių arba teisę laikyti papildomas pamal-das ir pamokslus lietuvių kal-ba, buvo norima įsteigti nors paprasčiausią lietuvių kopera-tivą, bet iš pradžių nei iš dvi-šiškos lenkų vyresnybės, nei iš sveciškios rusų valdžios nieko negalėjome išgauti. Ilgainiui pasisekė beveik prievartos ke-liku išgauti šv. Mikalojaus baž-nyčią, į kurią rinkdavomės in-teligentai ir giedodavome lie-tuviškas giesmes. Senoji mano auklė davatka Darata ėion iš-ju naudon — mokėjau keletą bažnytinių giesmių. Kiek vėliau gavome ir pirmosios lietuvių draugijos, būtent Lietuvių draugijos statuto patvirtinimą. Paskelčiau teko kurti ir dalyvau-ti daugiausia einant sekreto-rius pareigas Lietuvių dailės draugijoj, Lietuvių Mokslo D-jejo, o ypač daug gaisome įkūrę Vilniaus Kanklių draugiją ir toliau "Rūtą" su savo sale, ku-rioj rengdavome koncertus, š-okių vakarus, spektaklius — vi-sa tai buvo platesnis kultūros darbas. Teko ir vaidinti bene pirmame spektaklyje Vilniuje 1900 metais vaidinant "Vienas iš mudviejų turi apsviesti". Kar-tu dalyvavau visą laiką ir nau-jai įsikūrusios Demokratų Par-tijos komitete. Įsisteigė "Lietu-voš ūkininkas", o paskiau dau-giau kaip metus teko leisti "Vil-niaus Zinias", perėmus jas iš brolio Petro, pagaliau ir "Lie-tuvos Zinias" pradėjau leisti.

Vis tai maži darbių darbiai iki pat pasaulinio karo. Kuomet pasilikęs Vilniuje, kaip vie-nas iš keleto likusių demokra-tų partijos narių stengiausi iš-laikyti demokratų kuopelės li-niją, dirbdamas atskirai nuo "Lietuvių komiteto nukentėju-siems nuo karo šelpti" prie lie-tuvių agronomijos draugijos. Drauge su Dr. Šauliu, baltaru-siu Lastausku ir vienu ar kitu iš lenkų teko išleisti 1916 me-tais universalą, kuriame jau drąsiai skelbėme apie nepri-klausomą Lietuvą, o paskiau su kitais draugais išleisti atšresnį atšaukima prieš vokiečių oku-pacijos valdžią. Užtat teko at-sėdėti apie pusmetį kalėjime ir pagyventi vokiečių koncentra-cijos stovykloj Čerske. Laimin-gai susidėjusims aplinkybėms iš liogerio pasiliosavęs, pate-kau Berlynan ir ėion, tarpinin-kaujant vienam Bavarijos ka-reiviu Wörle, gaudavau žinių iš Vilniaus ir tiekdavau komi-tetui informaciją iš Berlyno,

Svecarijos ir kitur. Su Dr. Gai-galaičiu teko sustatinėti tam tikras memorandumus vokiečių kancleriui, prašant, kad leistų Vilniuje sudaryti, panašiai kaip Belgijoj, Lietuvių Tarybą ir di-džiai džiaugtis, kuomet sugrį-žęs nuo kanclerio jis pasakė, jog tam sumanymui pritari-ta. Toliau buvo sušaukta pirmoji lietuvių konferencija, į kurią ir aš sugrįžau.

Nuo ėia jau prasidėjo nau-josios istorijos lapai.

J. Vileišis
(Liet. Zinios, 1932 m. sau-sio 15 d.)

Atvyksta iš Europos

Apie 1952 m. birželio 26 d. į New Yorką atvyksta laivu "General Taylor", išplaukusiu iš Bremenhaven birželio 16 d. Šie iš Lietuvos kilę asmenys:
Augustas, Hilda. Ji apsigyvens 1412 W. 6th St. Racine, Wis.
Jurashcka, Hedwig, Ernst, Elisabeth, Guenther — New York, N. Y.
Kantowski, Kristine — 163 Cabrini Blvd., New York, N. Y.
Pliess, Otto A. — 7300 So. Talman Ave., Chicago, Ill.
Stankevičius, Antonia — Orchard Hill Farm, Carmel, N. Y.
Schmidt, August, Erna — 1401 E. Marquette Rd., Chicago, Ill.
Zander, Martha — 3206 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Zander, Hedwig — 4851 W. Flournoy Ave., Chicago, Ill.
Zander, Friederick — 3369 W. Grand Ave., Chicago, Ill.
Zansinger, Anna — Route 1, Box 340, Silverton, Ore.
—BALF Centras.

Skaitykite "N-nas"

Dar to reikėjo!

Senovėj kiekvienas "tikras ponas" turėjo turėti juokdary, kuris linksmino savo poną ir jo svečius.

Šių dienų diktatoriai verčia visus savo pavaldinius būti juokdariais. Tai yra viena di-džiųjų šių dienų tragedijų.

Štai kad "antro rango" dik-tatoriaus Perono šaly. Neseniai skaitėme, kad parlamentas Pe-ronui suteikęs "respublikos iš-laisvintojo", o jo apskriajai žmonelei Evitai "valstybės dvasios vado" titulą. O štai birže-lio 18 d. Reuterio agentūra pranešė, kad Buenos Aires pro-vincijos, sostinė — Laplatos mieste (apie 250,000 gyventojų), viename drėgname sandė-ly užtikta bepūnančių 2,000 egz. Evitos Peronienės autobiogra-fijos. Matyl, Evita tiek visokių žmonių apie save pripasakojo,

kad žmonės nenori tos knygelės į rankas imti ir todėl išmintin-gasis platintojas berado jai vie-tos drėgname sandėly.

Kai šita išėjo viešumon, La-platos miestas paskelbė atgai-laujys — užsidarė valstybinės įstaigos, bankai, mokyklos, krautuvės. Visi "pakūtavoja", gailisi papildyto "smertelon grieko" — nusidėję Evitai, dik-tatoriaus žmonai. Savotiška ir tikrai juokinga, bet kartu ir la-bai liūdna išdaiga! Zemaitis

Rodys gynybinį filmą

Daugiau kaip 1000 policininkų bei savanorių policijos pa-galbininkų ateinantį ketvirtadie-nį 4816 N. Broadway bus paro-dyta televizinė programa, skir-ta civilinės gynybos instrukci-jai. Programa sudaryta civilinės gynybos administracijos Wash-ingtono.

small but MIGHTY the "ESCORT"

plays
Anywhere

Motorola

the "Golden Voice" of
PORTABLE
RADIOS

AMAZING
LOW PRICE!

\$24.95
Compact as a camera and attractively de-signed in black Royalite with silvery metal trim. Delightful tone, large speaker and remarkable reception range. Concentrated power chassis, magnetic core antenna, extra durable construction, sturdy carrying handle. AC, DC or battery. Model 523

2647 WEST 51st STREET HEMLOCK 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

APSIŽIŪRĖK IR STANDARD MOKA

TAUPLYK SAUGIAI AUKŠTESNĮ DIVIDENDĄ!

STANDARD FEDERAL

YRA STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA AMERIKOJE

TURTAS virš \$31,000,000
ATSARGOS FONDAS " \$ 3,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Avenue

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas Telefonas: Virginia 7-1141

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaro.

Pervežu baldus

Chicagoje ir iš tolimesnių vietų
TURIU ILGĄ PATYRIMĄ

Juozas Naujokaitis

6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: Walbrook 5-9209

VARTOTI AUTOMOBILIAI

Visų išdirbysčių.
Nužemintos kainos.

PLYMOUTH 1952
Lengvi išmokėjimai.
Nemokamas patarnavimas
leidimams ir apdraudoms

BALZEKAS
MOTOR SALES, INC.
CHRYSLER - PLYMOUTH
DEALER

4030 Archer Avenue
Tel.: Virginia 7-1515

TODAY! at JOS. F. BUDRIK

SENSATIONAL NEW EVERHARP Star REPORTER

World's Only Pen With
NO-SMEAR
NO-SMUDGE
PERMA-SET
INK!

Special Introductory Price
only \$1.00

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted St.
Chicago 8, Illinois

Lietuvių Krautuvėje Didelis Pasirinkimas

Baldai, saldytuvai, pečiai, skal-biamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikūčiams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai, tuojau pristatoma.
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.
SEEley 3-4711

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PECIAI, SALDYTUVAI, TELE-VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-MOS MAŠINOS, BALDAI, MAT-RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI

Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VICTORIA 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAFAVETTE 3-3171
CHICAGO, ILL.

HEMOROIDAI

ISIMAMI BE OPERACIJOS
Gydymui nereikės nutraukti darbo

Dr. W. D. McCleery,
D. C., N. D.

7911 South Ashland Ave.
Phone: Vincennes 6-6242

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senarvė, vaikų moksliui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupes pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šandien!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

BETRŪKSTA TIK... 86!

Jau 29 Vasario 16 Gimnazijos moksleiviams išlaikyti atsirado globėjai, kurių tolimesnis (dar nepaskelbtas) sąrašas ir skelbiamas:

24. Acme Screw & Gear Co. Toronto m. dirbančių lietuvių grupė, c. o. Mr. Albinas Gačionis, 274 Clinton Street, Toronto, Ont., Canada. — Pasižadėjo nuo 1. V. 1952 m. išlaikyti III kl. mok. Nojole Teišerskaite, gim. 27.11.1936 m. Klaipėdoje, R. k. tikybos.

26. Gimnazijos Rėmėjų Grupė, Clayton, Australia, c. o. Mr. Jonas Antanaitis, 87 Madeline Rd., Clayton, Vic., Australia. — Nuo 1.V.1952 Vaidevutį Braukauską, V kl. mok., R. kat. tikybos, gimusį 4. 5. 1936 m. Kaune.

27. Gimnazijos Rėmėjų Grupė Omaha, Nebr., c. o. Mr. M. Aukštuolis, 3908 Y Street, Omaha, Nebr., USA. — Nuo 1.VI. 1952 m. Ireną Karasiejūtę, II kl. mok., R. kat. tikybos, gim. 4.1. 1940. Vilkaviškyje.

28. Chicagos Lietuvių Vyrų Choras, c. o. Mr. Vyt. Radzius, 7031 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill., USA. — Nuo 1.VI. 1952 Joną Stankaitį, V kl. mok., R. kat. tikybos, gim. 22.5.1933 m. Sudarę, Kiduliu v. šakių aps.

29. Lietuvių Gydytojų Grupė Dixon'o Valst. Ligoninė, c. o. Dr. R. Sidrys, Drawer 100, Dixon, Ill., USA. — Nuo 1.VI.1952 Martyną Čerkų, II kl. mokinių, evangelikų tikybos, gim. 31.8. 1938 m. Klaipėdoje.

Džiaugiamės, kad Vasario 16 Gimnazijos mokinių išlaikytojų skaičius, nors ir lėtai, didėja. Turime prisipažinti, kad pastaruju metu beveik tik vieni šie 29 globėjai ir tesiūnčia gimnazijai paramą pinigais, o jų tiek daug dar trūksta likusiems 86 mokiniams išlaikyti.

Iš tokių mažų pajamų vėrimės dar labai sunkiai ir neišvengiamai neįbrėdę į didesnes skolas. Vis neprarandame vilties, kad artimiausiu metu šiu 29 pavyzdžių pasekė žymiai daugiau užjūriuose gyvenančių tautiečių ir susibūrę grupelėmis po 20 ar daugiau asmenų, pajėgs kas mėnesį sudėti po dolerį ir išlaikyti po 1 mokinį pasirinkant ir likusius 86.

Vieno mokinio išlaikymas per mėnesį gimnazijai atsieina 20 dolerių. Pinigus patogiausia siųsti tiesiog gimnazijai šiuo adresu:

An das Litauische Gymnasium (23) Diepholz, Flugplatz, Block Nr. 7, Germany.

Siunčiant pinigus, prašoma visad žymėti Grupės (globėjo) eilės numerį ir nurodyti už kurį mėnesį pinigai siunčiami.

Vasario 16 Gimnazijos likimas visų laisvojo pasaulio lietuvių rankose!

Montreal, Kanada

Baigė mokslo metus

Šeštadienį lietuvių mokykla birželio 14 d. baigė mokslo metus. Geriausiai baigusieji buvo apdovanoti knygomis.

Po egzaminų mokiniai, mokytojai ir mokinių tėvai susirinko iškilmingam posėdžiui į A. V. parapijos salę. Turinimas, tam momentui pritaikytas kalbas pasakė mokyklos vedėjas mokytojas Ališauskas, A. V. parapijos kleb. kun. Kubilius ir tėvų komiteto pirm. p. Vazalinskas.

Po iškilmingo posėdžio, toje pat salėje, įvyko bendra kavutė. Jos metu buvo platinami vargo mokyklai Vokietijoje remti ženkliukai. Jų parduota už \$6.05.

Pasibaigus kavutei sekė šokiai.

Nedarbas didėja

Siemet, priešingai kitiems metams, nors ir vasaros metas, bet Montrealyje nedarbas didėja. Šiomis dienomis iš darbo paleido nemažą skaičių darbininkų skerdyklos, Canada Car Co. ir kitos.

Bedarbių eilėse yra nemažas skaičius lietuvių, ypač naujai atvykusių į Kanadą. Nežiūrint augančio nedarbo, ir šiais metais Kanada yra numačiusi įsileisti apie 150,000 naujų imigrantų, daugiausia vokiečių ir italų.

Pamaldos už A. Smetoną

Jau antri metai iš eilės Montreale tautininkai užperka mišias už A. Smetonos vėlę. Montrealyje, bent iki šiol, tautininkų veikla tuo ir pasižymi,—dedasi demokratais, bet vis dar tebe garbina atminimą asmens, kuris paniekino demokratiją.

Ar ne garbingiau būtų pasisakyti tuo, kuo esama—diktatūros, o ne demokratijos šalininkais esant.

—Pagiris.

Gegužinė

prie mėnulio šviesos

SLA 196 tremtinių kuopa š. m. liepos 5 d., šeštadienio vakare, prie mėnulio šviesos rengia pikniką. Vieta — Liberty Grove, Willow Springs, Ill., Dambrausko sode. Bus labai geras orkestras ir Baltosios Meškos alaus pakankamai.

Visi, seni ir jauni, dalyvaukite, nes bus tikras lietuviškas pasilinksminimas, kokių Chicagoje retai būna. Pradžią 6 val. vakare iki?

Visi nariai ir nenariai kviečiami dalyvauti. Rengėjai

vių rankose!

Dėl laisvos Lietuvos! Dėkinga visiems rėmėjams Vasario 16 Gimnazija Diepholze

Neskaitytės "Naujienų" —liūdėsi visą dieną.

Robert A. Taft aplankė Montgomery County, Maryland, kur buvo žaidžiamas ir "prisek asilui uodega". Taftui, matyti, tas žaidimas patiko.

Amerikos Lietuvių Piliiečių

Pašalpos Klubas nutarė savo birželio 15 d. susirinkime dalyvauti su savo vėliavomis ir plakatais Dariaus-Girėno tragiškos mirties sukakties minėjime liepos 13 d. prie Dariaus-Girėno paminklo Marquette Parke. (P. P.)

—Vaistininkas J. Mereckis, daugeliui čekigiečių gerai žinomas veikėjas, išvyko porai savaitė atostogų į Oregon valstybę. Praeitais kelerius metus jis dirbo North West vaistinėje, kampe Milwaukee ir Damen Av. Grįš prie savo darbo liepos mėnesio pradžioj. Senam pažinties draugui geros sėkmės! (J. A-la)

—F. Žickus, A. Masiulis, V. Gaidelis, W. Butkus per Am. Liet. Piliiečių Pašalpos Klubo raštininką P. J. Petraitį užsisakė "Chicagos vadovą". Nariai apsidžiaugė, kad klubo vardas į knygą įtrauktas, ir žadėjo daugiau narių jį užsisakyti. (P.P.)

—Važiuojantieji į Los Angeles automobiliu liepos 1 d. dviem savaitėms prašomi atsiliepti vienam patikimam vyrui, kuris norėtų kartu važiuoti. Pranešti tel. WALbrook 5-2923.

—J. Judickas, "Naujienų" rinkėjas, keletą dienų sirgęs, jau grįžo į darbą.

—Pas J. M. Jasulevičius vieši M. Jasulevičienės sesuo V. Kaminskienė. Ji atvyko iš Buffalo, N. Y., ir buvo "Naujienų" gegužinė. Gegužinė jai labai patiko, o ypač Dr. P. Grigaičio ten pasakyta kalba. V. Kaminskienės vyras šiais metais mirė. V. Kaminskai užaugino ir įsileido į mokslus du sūnus. Vienas jų yra inžinierius mechanikas, turi atsakingas pareigas. Jis jau vedęs ir jo vaikai lanko mokyklas. Antras sūnus studijavo žurnalistiką ir dabar dirba anglų spaudoj.

—Karys Sam R. Krauchunas, 2338 S. Leavitt St., grįžo iš Korėjos.

—M. Kūjus dirba vienos įmonės raštinėje. Jis yra baigęs du universiteto fakultetus — humanitarinį (lietuvių literatūrą) ir ekonominį.

—LSK Perkūno futbolo vienovlikė praeitą šeštadienį pelnė gražią pergalę, nugalėdama Ridgers komandą net 11:0. Įvarčius įmušė: Sadauskas (7), Kožniauskas (1), Sipavičius (1), Martinkus (1) ir Numgaudās (1).

"Nemuno Pakrantėmis"

Dr. A. Garmaus knyga "Nemuno pakrantėmis (Jaunųjų dienų atsiminimai)". Knygos yra 136 psl. Kaina \$1.25. Gaunama "Naujienų" administracijoje 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., prisiuntus čekį arba money order \$1.25. Pašto išlaidos 10c.

Garsinkitės 'N-nose'

Siuvėjų atostogos

Chicagos rūbsiuviai atostogas turi visi vienu laiku (išskiriant krautuvių rūbsiuvius).

Atostogos prasidės birželio 27 d. ir baigsis liepos 13 dieną su užmokesčiu už dvi savaites šia tvarka: darbininkas, priklausęs unijai ir išdirbęs nuo '6 iki 9 mėn., gauna atlyginimą už 20 valandų uždarbio; išdirbęs iki 12 mėnesių gauna už 30 val., po vienu metu už 40 val.

Už antrą savaitę gauna atlyginimą, jei yra išdirbė 2 metu, 1% praeitų metų pamatinio uždarbio; išdirbė 3 metus gauna 2% nuo praeitų metų pamatinio uždarbio. Kad galėtų gauti už antrą savaitę, darbininkas turi dirbti 2 savaites prieš atostogas ir 2 savaites po atostogų. O kad gautų už liepos 4 dieną, reikia dirbti birželio 27 d. ir liepos 14 dieną.

Kol pasiekė šiuos laimėjimus, rūbsiuviai atkakliai kovojo per eilę metų. Jonas

NAUJIENAS skaito beveik visi lietuviai, todėl toks gausus žmonių skaičius ir atsiliepią į skelbimus.

Štai skaitykite NAUJIENAS

ir sekite "Classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Kiekvieną dieną ten rasitė pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur jį galėsite gauti. Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas į kurį reikia kreiptis.

"Naujienose" pasiskelbęs — visus biznyje nustelbia.

KAZYS ČESNAUSKAS
GENERAL CONTRACTOR
STATAU NAUJUS NAMUS IR ATLIEKU VISOKIUS NAMŲ REMONTUS. DARBAS GARANTUOTAS
Telef.: LAFayette 3-3306
Skambinti nuo 6 iki 9 val. vakare

Žemėlapis

NAUJIENOSE galima gauti pats naujausias, 1952 metų laidos, žemėlapis automobilstams. Jame yra visi Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados ir Meksikos keliai. Žemėlapis kainuoja — \$1.50.

Žemėlapi NAUJIENOS pasiūlymą, kai gaus \$1.75 čekį arba Money Orderį.

NAUJIENOSE taip pat galima gauti patį naujausį Chicago planą. Jo kaina 50 centų Persiunčiant paštu kainuoja \$0c.

Čekius arba Money Orderius rašykite ir siųskite tokiu adresu: NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Dainuokim Lietuviškai
Modernieji šokiai ir dainos, dainuojamos milijonų amerikiečių, galima dainuoti ir mūsų kalba.
ANDRIAUS MIRONO "40 POPULIARIŲ DAINŲ"
Kaina 75c. Persiuntimas 10c. Gaunama "NAUJIENOSE", 1739 So. Halsted St.

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBINIŲ KAI, BIZNERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

FOTOGRAFAS CONRADAS (LIETUVIS)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunavė užžali gaus puikiai ir brangiai dovaną. Sezoningai ir gražiai atliekamas darbas.
414 WEST 63RD STREET
Telefonai: ENG. 4-5883 ir ENG. 4-5840

S.A. BERGMAN PAINTS
1524 W. 63rd ST.
Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440

DYKAI. Nepamirškite paprašyti metalinės lopetėlės ir dažytojų kepturės. Mes jas duodame jums DYKAI. Nėra reikalo ką nors pirkti. BERGMAN'S GERIAUSIA namų maliava white lead, zinc ir titanium sumalta, gryname sėmenų šliejuje. Garantuota, balta ir spalvota.

Galiosas \$5.95
Mūsų krautuvių yra vyriausioji būstinė visiems DUTCH BOY produktams. DUTCH BOY namų maliava įvairių spalvų ir balta.

Galiosas \$6.60
VIEŠIEMS TIKSLAMS 4 valandų SPAR VARNISH grindims, medžio apmušimui, durims, langų rėmams — viduj ar oro pusėj. Stangus, tvirtas ir žvilgantis.

Kvorta \$1.75
Galiosas \$5.75

BERGMAN'S SUPER GLOSS ENAMEL. Grynai baltas ir garantuojama, kad išbūna baltas. Lengvai dirbti ir uždengia labai gerai.

Kvorta \$2.25 — Galiosas \$7.65
Reikalaukite BERGMAN dažų ir saugokitės apsimark. VELTUI pristatymas.

PROSPECT 6-3440

Krautuvi atdara kasdien nuo 8 ryto. Pirmadienį ir ketv. iki 9 vak. Antr., penkt. ir šeštadienį iki 6 vak. Trečiadienį iki PIETŲ.

S.A. BERGMAN PAINTS
1524 WEST 63RD ST. CORNER 63RD AND JUSTINE

JUNE BRIDES AND GRADUATION PREKIŲ IŠPARDAVIMAS

Didelis pinigų sutaupymas ant Parlor setu, Miegamo kambario setu, Dildete setu, Lovu, Matrasu, Elektrinių saldytuvu, Hoover dulkių valytuvu, Universal virtuvės pečių, Karpetu, Kilimų, Lempu, Siuvamų masinų, Jewelry, Diamantų, Laikrodėlių.

LENGVAIS ISMOKEJIMAI
JOS. F. BUDRIK, Inc.
Lietuviška įstaiga — bendrovė
3241 SO. HALSTED ST.
Tel. CALUMET 5-7237—4591
Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarus.
Nauja Budriko Radio Valanda iš W. H. F. C. 1450 k. Radio Stoties ketvirtadienio vakarus nuo 6 val. iki 7 val. su orkestru ir dainomis.

NAUJA GYDUOLĖ
Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutu, uogu, šaknių ir lapų; ji yra vartojama nuo visokių nervų ligų ir nerviškių galvos skausimų, nuo šalčio ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, geros nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumo — išstvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.
Prisunčiam į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S. 5900 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro
LIETUVISKOS VAKARUSKOS
Tel. HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Jei turi parduoti ūkį — / "Naujienas" tuoj užskūti. O jei laiko neturėsi — Telefonu pakalbėsi.
3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIEN., BIRŽELIO 24, 1952

JŲ LAIMEI TUREKITE PARUOŠĘ SANTAUPAS

- * Dovanoms
- * Švietimui
- * Apsaugai

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR!
GERI DIVIDENDAI. Garantuotas Saugumas Santaupos Išmokamos Pareikalavus
LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028
Valandos: Pirmadieniai, antradieniai ir penktadieniai nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniai nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniai uždaryta. Šeštadieniai nuo 9 val. ryto iki 3 val. p.p.

U.S. ROYAL
Today's Greatest Skid Protection—Blowout Prevention!

Proved and Acclaimed on Every Street in America!

Skid Protection! The U. S. ROYAL MASTER
The only tire with Royaltex Tread and Traction—holds where tires never held before! Stopping power and skid protection beyond all previous standards!

Blowout Prevention! The U. S. ROYAL NYLON LIFE-TUBE
The only tube that prevents blowouts before they can occur—doubles the strength of tires! Strong enough to carry fully-loaded cars without tires!

Our Special Economy Offer PUTS THEM ON YOUR CAR TODAY!

- We pay you for every mile left in your present tires—old or new—as you invest in this super tire life and safety!
- We give you special easy credit terms, let you pay as you ride on these revolutionary U. S. Royals!

BIGGEST SAVINGS IN YEARS! COME IN NOW!

TERMAN TIRE & SUPPLY COMPANY
4336 W. ADDISON SPRING 7-7100

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CANal 6-4380

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsienioje:
Metams \$11.00
Pusei metų 6.50
Trims mėnesiams 3.00

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išsiųtojus: \$1.25
Viena kopija 5c.
Savaitei 30c.
Mėnesiui \$1.25

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CANal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Neapykantos Propaganda Prieš Ameriką

Po antrojo pasaulinio karo Rusijos bolševikai pradėjo skleisti nepasitikėjimo ir neapykantos propagandą prieš Vakarų Europą ir Jungtines Valstybes. Mitinguose ir spaudoje komunistų partijos vadai skelbė, kad Vakarų šalyse viskas esą bloga — ekonominė santvarka, valdžios sistema, literatūra, muzika, teatras ir visos gyvenimas. Tarptautinėse konferencijose Rusijos atstovai ėmė pulti Europos ir Amerikos "imperialistines rykles", ir kaskart tie puolimai darėsi vis aršesni.

Ilgainiui vakarinių tautų valdžios ir žmonės su ta piktybe apsiropo, supradsami, kad tai yra totalitarinės diktatūros priemonė nepasitenkinimui slopinti savo krašte ir savo despotiškai politikai pateisinti. Daugumai atrodo, kad ji tai neverta kreipti rimto dėmesio.

Bet paskutiniu laiku ta neapykantos propaganda taip suintensyvėjo, kad Washingtonas jau pradeda susirūpinti — ypač po to, kai jisai gavo pranešimų iš naujo ambasadoriaus, tik prieš keletą savaičių pasiūsto į Maskvą. George Kennan buvo gyvenęs SSRS sostinėje seniau. Jisai gerai kalba rusiškai ir žino Rusijos istoriją. Atvykęs dabar į Maskvą, jisai buvo nustebintas, kokiu žūlumumu ta propaganda yra skleidžiama iš paties sovietų valdžios centro.

Ji yra kreipiama daugiausia prieš Jungtines Valstybes. Amerika yra puolama ypač dėl tariamo "bakteriologinio karo" ir "žiaurumų" Koje kalėjime. Rusams ir kitiems sovietų imperijos valdininkams pasakojama, kad Amerikoje vaikai esą auklėjami, kaip "budeliai" ir krauju trokštą žvėrys, kuriems tik niekis užkasti žemėje gyvą žmogų; kad Amerikos kareiviai perplauja gerkles korėjiečių vaikams, ir kad amerikiniai "kanibalai" kankina karo belaisvius Korėjoje įkaitintais geležiniais virbalais.

Kremlius įsakė šaukti masinius mitingus salėse, aikštėse, dirbtuvėse ir kolūkiuose, kad žmonės išklaustytų agitatorių kalbą apie JAV "piktadarības". Diena iš dienos tas atakas deda savo skiltyse "Pravda", "Izvestija" ir kiti sovietų laikraščiai.

George Kennan seniau manė, kad SSRS valdžia nedarys nieko, kas galėtų įvelti ją į atvirą konfliktą su Amerika. Bet dabar jisai jau nebėra toks tikras. Kuriam gi tikslui yra sistemačiai nuodijamas Rusijos žmonių protas neapykantos prieš Ameriką nuodais, jei ne tam, kad jie būtų psichologiškai paruošti karui? Vienintelis kitas išaiškinimas galėtų būti nebetas, kad Kremliaus klinka apėmė panika, kai ji patyrė, jog Amerika jau turi mažų atominų bombų, kurios gali būti vartojamos fronte, kaip "taktikos ginklas".

Sunkus Darbas Rašyti Kalbas

Profesorius ir laikraštlininkas Raymond Moley pasakoja, kaip jisai drauge su teisėju Rosenmanu padėjo Roo-

seveltui rašyti jo nominacijos priėmimo kalbą 1932 metais. Daugiau kaip už dviejų mėnesių prieš tai, kai velionis buvo nominuotas kandidatu į JAV prezidentus, Moley paruošė kalbos metmenis. Po to juodu su Rooseveltu tą rašinį daug kartų peržiūrėjo ir taisė, pridėdami, atimdami ir keisdami. Tada Rooseveltas drauge su Rosenmanu jį peržiūrino ir taisė dar kelis kartus.

O spaudoje buvo pasklidusios pasakos, kad Rooseveltas pasirašė tą kalbą lėktuve, skridamas į Chicago priimti nominaciją. Iš tikrųjų gi, sako Moley, "tai buvo trijų patyriusių žmonių sunkaus darbo vaisius, užsitęsusių beveik tris mėnesius".

Ruošiant kitą svarbią Roosevelt kalbą, žemės ūkio klausimu, kurią buvo pasakyta tų pačių metų rugsėjo mėn., dirbo net 25 asmenys, ir paskui pats Rooseveltas, drauge su Moley, dar vėl ją pakartotinai taisė ir peržiūrino.

O publika mano, kad kalbas, kurias sako prezidentai, kandidatai į prezidentus ir kiti žymūs asmenys, jie patys pasirašo arba parašo kas kitas į valandą kitą, tarp pusryčių ir priešpiečių. Kiti įsivaizduoja, kad kalbėtojai visai nereikia nė pasiruošti: atsistojo, atvėrė burną ir kalba!

Galima, žinoma, kalbėti ir nepasirašius kalbos, jei kalbėtojas gerai žino dalyką, apie kurį jisai kalba. Tokia kalba gali būti net įspūdingesnė, negu ta, kurios tekstas buvo iš anksto apdirbtas iki smulkmenų. Bet kalbėtojas rizikuoja, kad jam gali išsprūsti žodis arba sakiny, kurio jisai geriau būtų netaręs.

OLANDŲ RAŠYTOJAS APIE MASKVĄ

Neseniai Maskvoje viešėjo olandų delegacija, Sov. Sąjungos pakviesta. Olandų rašytojas K. Van der Geest, buvęs delegacijos sudėtyje, rašo savo išpuidžius. Sovietų Sąjungoje yra daugiau draudžiama, kaip leidžiama, ypač užsieniečiams. Pavyzdžiui, sovietų valdžia neleido delegacijai aplankyti vienos iš koncentracijos stovyklų.

Jie paprastai išbraukė šį malonumą iš sąrašo, kurį patiekė delegacija. Sovietai iš įbraukimo motyvavo taip: "Jums nesunku bus įsivaizduoti sąlygas ir režimą, kokie būna panašiose stovyklose". Atsakyta ir aplankyti radijo stotį. Atsakyta lakoniškai: "Mes neleidžiame svetims lankytis radijo stotyse". Olandams leido aplankyti vieną fabriką, bet su sąlyga, kad niekas nesikalbės su darbininkais ir neklusinės apie gamybą, įrengimus ir pan. Kai Van der Geest, lankydamas Leningrado Viešąją Biblioteką, ėmė atidžiai skaityti katalogą, tai lydėjęs delegatus sovietų "cicerone" aštriai pastebėjo: "Tai jūs visi neličiai".

Nepaisant visų draudimų, olandų rašytojas, kaip jis pats pasakoja, vis dėlto suspėjo kaiti kelis pamatytus. Pamatyti tai, ko negalima paslėpti ir net neįmanoma. Tarp kitko, jis pastebėjo, kalbėdamasis su Gosizdatu direktorium Maskvoje, jog šis puikiai kalba vokiškai ir galėtų laisvai, be jokio vertėjo susikalbėti su lankytojais. Kartais jis susimaišydavo ir pereidavo į vokiečių kalbą, bet paskui susigriebdavo ir kreipdavosi į vertėją rusiškai. Pasikalbėjimai su užsieniečiais gali būti tik per

patikimus vertėjus, MGB agentus. Rašytojas pastebėjo, kad Maskvoje moterys daugiausia dirba stalybose, prekių transporte, valo gatves. Delegatas matė kaip viena moteris, šluodama gatvę, paskui save vilko trijų keturių metų vaikutį. Jai bešluojant, kūdikis sėdėjo ant šaligatvio ir rijo gatvės dulkes. Beje, išbuvęs visą mėnesį Sovietų Sąjungoje, Van der Geest matė gatvėje vieną vienintelį vaikų vežimėlį, ir tą patį seną, išgverusį, iš užmirštų laikų. Vaikų vežimėlis Sovietų Sąjungoje — didelė retenybė.

Užtat nesuskaitomai daug elgetų. Ne pavieniai, o ištisos grupės elgetų — kiekviename žingsnyje. Linijos Kijevas-Maskva ir net Maskva-Leningradas mažose stotelėse gali matyti apilyčiusius ir purvinus vaikus. Geležinkelių stotelėse jų — ištisos minios. Daug elgetų ir pacoje Maskvoje, — prie universmagų (universalinės krautuvių), prie bažnyčių, didžiųjų gatvių sankryžose. Olandų delegatai matė jų miniu minias Tiflise net prie namų, kuriuose gyvena Stalinas.

Kai Van der Geest vėliau bandė pastatyti savo vertėjų keletą klausimų ryšium su "neleidžiamu" stebėjimu, jis gavo atsakymą: "Tai ne taip", "tai tik atsitikimas", "to negali būti". Ir taip kalbama ir tada, kai delegatai matė vienoje stotyje tarp Charkovo ir Rostovo stovyklą, kurioje už spygliuotų vielų slankiojo vos gyvi, pusnuogiai ir purvini žmonės... "Tai tik atsitikimas"... O kai Tiflise, belankant fabriką, už du-

jis, girdi, turįs vinį (kalėjime retas dalykas) ir su jos pagalba galįs nuo mano kelnių nuardyti raudonus lampus. Aš jį supratau labai gerai, bet tuo tarpu nieko neatsakiau. Kažkaip sustingau pats savyje, nes klaičiose aplinkybėse ateina ir klaičios mintys. Tas mintis išdėdėsi kitam, galėjai susilaukti tik teigiamo atsakymo, o tas kartais paralyžuoja orientaciją ir stumia iš pusiausvyros. — Kazelske, — tęsė jis — su karininkais buvo elgtasi labai žiauriai, ir kol laiko turime, reikia apgalvotai pasiruošti transportui. Transporte, jei būsi atpažintas, gali išskirti... Sutvarkę mano uniformą, laukėme, kas bus toliau. Jau sutemo, bet šviesų neuždėgė. Normaliai šviesą uždegdavo einant gultį ir užgesindavo keliantis. Koridoriuose buvo girdėti skutubis žingsniai, šnabždesys, kai kur durų varstymas, o lauke be pertraukos burzgė motorai. Ryto laukėme, kovodami su visokiais situacijomis: patys kūrėme įvairiausias situacijas, ir patys ieškojome būdų iš jų išeiti. Išaušus kalėjime judėjimas padidėjo. Ore buvo girdėti lėktuvų kova, o mieste paskiri šūviai. Centralinio šildymo vamzdžių pagalba pavyko susikalbėti su kitomis kameromis ir gavome žipių, kad suimtuosius iš kalėjimo išveža.

ry, skiriančių direkcijos raštinę nuo fabriko patalpų, delegatai pamatė ginkluotus kareivius, — jiems buvo pasakyta, jog — "apsauga reikalinga, kadangi kiekvieną minutę amerikiečiai gali nustumti parašiutininkus".

Kaip visai teisingai Van der Geest pastebi, užsieniečiai delegatai, užtuot susipažinę su socialinėmis ir materialinėmis gyvenimo sąlygomis, sovietijoje vaiduoja kažkokius maldininkus, lankančius sovietų "šventąsias" vietas, apkvaisę stovities Kremliaus sienomis arba prie namų, kuriuose gimė Stalinas. Jie nieko nemato, kas dedasi aplinkui. Nepastebi, žinoma, ir visur esančių elgetų miniu — didžiausią stalinizmo ir spalio revoliucijos laimėjimą. Ir taip, nieko nematę, jie grįžta namo ir mala visokias nesąmones pagal maskvinių šeimininkų užsakymą.

"Aš negaliu taip žemai smukti, — rašo Van der Geest. — Jei aš negaliu pasakyti tiesos apie tai, ką esu matęs, tai aš esu sau davęs žodį niekad nedalyvauti panašiose delegacijose."

Aišku, Van der Geestui dėl to nėra ko jaudintis — sovietų vizos jis jau niekad daugiau nebegaus. *vAM*

D-ruis Sanders neduoda verstis praktika

MANCHESTER, N. H. — D-ras Herman Sanders, 1950 metais prisiekusiųjų teismo išteisintas "nužudymo iš galestinimo" byloje, iki šiol negali gauti gydytojo praktikos teisių nė vienoje New Hampshire ligoninių. D-ras Sanders buvo kaltinamas įsvirkštęs ligoninė nuodų į veną. Mrs. Boroto buvo prie mirties ir baisiai kankinosi nuo vėžio ligos. Prisiekusiųjų teismas jį išteisino, jo gydytojo leidimas buvo gražintas, bet įsitausti kurioje nors ligoninėje gyd. Sanders gali tik tuo atveju, jeigu vietinė gydytojų draugija 2/3 balsų dauguma jam leis verstis gydytojo praktika. Katalikų ligoninė visam laikui uždarė savo duris d-ruis Sanders, bet reikalas liečia valstybinės ligoninės.

Rastas L. Kranacho pavogtas paveikslas

ROMA. — Livorno mieste rastas žinomojo dailininko Luko Kranacho paveikslas, karo metu pagrobtas iš vieno Berlyno muzieju. Šis garsaus vokiečių dailininko paveikslas, tiksliau — drobė, išmota iš rėmu, rastas sinjoro Uicci bute. Ten pat atrastas Stradivarijus smuikas ir italų kompozitoriaus Mascagni iki šiol dar nebuvęs paskelbtas muzikos kūrinys.

Cleveland, Ohio

Clevelando Petrai ir Povilai gelbsti tremtinius

Pernai Clevelando Petrai ir Povilai siaurindami savo vardinių išlaidas, arba ir visai atsakydami vardinį progą baliavot, suaukojo Volkieltijoje likusiems tremtiniais apie \$250.00.

Atkotojai yra gavę labai daug jaudinančių laišku už tokią gražią pagalbą broliui nelaimė, atsižadant sau linksmybės. Pradėtą gražią tradiciją clevelandiečiai Petrai ir Povilai pakartos ir šiemet. Iki liepos 1 d. aukų sąrašai bus papuosti gražiais vardais ir sumomis.

Kiekvienas lietuvis kada nors minė savo vardines, mini savo gimtadienį. Dažnai tie minėjimai brangiai kaštuoja ir įvaro galvos skausmą. Skausmų išvengti minėjimo dalį ar viską paskyrę savo draugui neturintiam ko pavalyti, minėtojas ir nelaimingasis pasijunta laimingi.

Kitataučiai turi ir panašų papročį. Brooklyno siuvėjų konfektoriai Atkočaičiumi mirus, vienas žydu taitybės kaimynas paskyrė Balfui \$5.00, vietoj gėlių. Jisai sako, kad Atkočaitis buvo patriotas, didelis lietuvių veikėjas ir tremtinių draugas. Jam daug lengviau, kaip ir mirusiojo pagerbėjas, vėlonį pagerbs praktiškai, gelbėdamas tiems, kuriuos gelbėjo velionis.

Jei visose pramogose, tiek visuomeninio pobūdžio, tiek asniškų minėjimų, v e d y b a s, krikščynas minėdami, "pasikviestume" į svečius ir nelaimingąjį tautos sūnų ar dukrą, daug nelaimingų lietuvių gyvenimui pagelbėtume. Negalėdami nelaimingojo pasikviesti į svečius, savo vaišingumo dalį paskiriame jam. Kilnu ir praktiška.

Brooklyn, N. Y.

BALF į Vokietiją išsiuntė \$3,809.59 tremtiniams šelpti

BALF Direktorių Valdyba birželio mėn. išsiuntė į Vokietiją \$3,809.59 tremtiniams šelpti, nurodydami, kad iš tų pinigų \$2,593.10 būtų sunaudota našliu su mažais vaikais, našlaičių, daugiavaikių motinų, senelių, ligonių, džiovininkų ir vaikučių šalpai. \$20.00 Varelio lietuviams, \$81.25 Mažosios Lietuvos Tarybai, \$115 bendrai lietuvių mokyklų šalpai ir \$1,050.24 Diepholz gimnazijai.

Lietuviams tremtiniams Vokietijoje aukotojai prašomi ir vasaros laikų nepamiršt, kad valgyt reikia kasdien, gydytis reikia neatidėliojant, rengtis reikia kasdien.

Tuoju BALF Centras išsiunčia 6,000 sv. rūbų bei avalynės.

36,000 sv. kiaušinių miltelių jau išdalinti stovykloms ir pavieniams Vokietijoje.

Prekiniai laivai su torpedomis

WASHINGTONAS, D. C. — Naujai statomi Amerikos prekiniai laivai galės atėities kare gintis nuo povandeninių laivų tais pačiais pavojingiausiais ginklais — torpedomis.

Didieji prekiniai laivai be to bus aprūpinti helikopteriais, kurie, pakilę nuo blikties, galės apžvalgyti artimuosius vandenis ir laiku įspėti nuo priešų povandeninių laivų pavoju.

Paskutiniame kare prekiniai laivai būdavo ginkluoti tik viena priešlėktuvine patranka

Medžiagų rūbams siuntiniai į Europą

Per Balf galite pasiūsti CARE medžiagos rūbams vyriškam ar moteriškam kostiumui už \$11. Medžiaga vilnonė su medvilnės ir nylon priemais, 3 1/2 yardo. Toks siuntinys gali būti pasiūstas Austrijai, Belgijai, Prancūzijai, Vokietijai, Italijai — be maito.

Tas pats siuntinys tiems paties kraštams su priedais \$15. Priedai: du yrdai pamušalo, 3/4 yardo kišeninės medžiagos, 3/4 satino pamušalinės medžiagos, 1/2 yardo Silesia medžiagos, kompletas sagų-guzikų, 1 yrdas sagoms skylutėms apsiuvinėti siūlų, 700 yrdų siūlų.

Lovoms pasikloti siuntiniai

BALF-CARE lovoms siuntiniai taip pat galima siųsti. Už \$11 gaus: 2 lovatieses-mušlin medžiagos paklodes (90 colių pločio, 108 colių ilgumo); 2 užvalkus pagalvėms, (42 colių pločio, 36 colių ilgumo); 1 turkiškas rankšluostis, 1 virtuvinis rankšluostis, 1 veidui rankšluostis, 2 dėžės prausiamojo muilo.

Virgin Wool Blanket lovai galime pasiūsti taip pat už \$15 CARE-BALF pakietą.

Už \$13 siuntinys vilnonių siūlių mezgimui 3 svarai, 1 pora mezgimo virbalų, kompletas kojinių megi siūlių, kompletas kojinių megi adatų, mezgimui vaikiškas, suvinėjimui adatų, matas-miera, 50 yrdų siūlų, 24 sagos-guzikai, 2 dėžės tualetinio muilo.

Norintieji pasiūsti šias dovanas savškiams aukščiau išvardintose valstybėse, jas be maito gaus. Siųskit pinigų B A L F, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y.

"NAUJIENOS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIRIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

MAJORAS GINTAUTAS

TARP BOLŠEVIKŲ IR NACIŲ

(Atsiminimų žiupsnelis iš Vilniaus 1941 metų birželio ir liepos mėn.)

1941 metų birželio mėn. 22 d. vokiečių lėktuvų numestos bombos, kurios kludė ir Lietuvos teritoriją, laisviesiems teikė vilties gyventi, o suimtiesiems pranašavo greitą jų buities išsprendimą: sulikvidavimą, istrėmimą lėtai mirčiai arba išsilaisvinimą.

Ketvirtąją karo dieną vokiečių motomchanizuotų dalinių smaigaliai (Die Panzer-spitzen) visomis kryptimis jau buvo perkirtę Lietuvos teritoriją ir didesnių savistovių Raudonosios Armijos vienetų nebebuvo.

Paciame mūšio dėl Kauno įkarštyje patriotai (Aktivistai) paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe ir visoje tautoje uždegė vienybės, valstybingumo ir viršžmoniško pasiaukojimo ugnį.

Pasijutęs vėl šeiminingu savo nuosavybėje, ūkininkas ėmėsi atstatomojo darbo, valdininkai grįžo prie pareigų, o Vilniuje telkėsi likučiai 29-jo teritorialinio korpuso, kuris bolševikų buvo sudarytas iš buvusios Lietuvos kariuomenės.

Paskutinė diena kalėjime

Naktis iš 22 į 23 birželio Lūkiškio kalėjime praėjo ramiai, tačiau ji daug kuo ir skyrėsi nuo visų praėjusių naktų. Po bombų sukulto triukšmo, kurios 22 dieną popietinėmis valandomis krito Lūkiškio aikštėje, kalėjimo "įgula" pradėjo atsigauti. Jau temstant, pro išbombarduotus langus girdėjosi įvairūs spėliojimai, kartais dejavimai ir dūsavimai, o labai dažnai isteriškos maldos. Tik kriminalistų ir suimtųjų raudonarmiečių skryiai triukšmavo ir keikėsi, kad neduoda vakarienės. Sargybiniai į tuos langus, kur girdėjosi triukšmas, atsakydavo šūviais.

195 kameroje buvome keturiose: aš ir 3 lenkai. Vienas jų buvęs lenkų armijos karys. Lenkijai kapituliuavus, pateko bolševikų nelaisvėn ir buvo deportuotas į Kazelsk lagerį. Jo pasakojimu Kazelsk lageryje visi lenkų karininkai ir net puskarininkai būvę atskirti ir grupėmis išgubentų nežinoma kryptimi. Jis, kaip mobilizuotas, po 6 mėnesių buvo paleistas, bet, tik spėjęs grįžti namo, buvo vėl suimtas.

Karo pradžią mūsų kamera užfiksavo išsirykdamas. Rūkalų jau stokavome, bet vienas lenkas turėjo 4 cigaretes, ir jas jis saugojo kokiam nors nepaprastam įvykiui atžymėti. Tas įvykis buvo karo pradžia.

Po šių "iškilnių" tas buvęs lenkų karys labai mandagioje, bet kartu ir atsargioje formoje pasiūlė man vieną patarimą:

jis, girdi, turįs vinį (kalėjime retas dalykas) ir su jos pagalba galįs nuo mano kelnių nuardyti raudonus lampus. Aš jį supratau labai gerai, bet tuo tarpu nieko neatsakiau. Kažkaip sustingau pats savyje, nes klaičiose aplinkybėse ateina ir klaičios mintys. Tas mintis išdėdėsi kitam, galėjai susilaukti tik teigiamo atsakymo, o tas kartais paralyžuoja orientaciją ir stumia iš pusiausvyros.

— Kazelske, — tęsė jis — su karininkais buvo elgtasi labai žiauriai, ir kol laiko turime, reikia apgalvotai pasiruošti transportui. Transporte, jei būsi atpažintas, gali išskirti...

Sutvarkę mano uniformą, laukėme, kas bus toliau. Jau sutemo, bet šviesų neuždėgė. Normaliai šviesą uždegdavo einant gultį ir užgesindavo keliantis. Koridoriuose buvo girdėti skutubis žingsniai, šnabždesys, kai kur durų varstymas, o lauke be pertraukos burzgė motorai.

Ryto laukėme, kovodami su visokiais situacijomis: patys kūrėme įvairiausias situacijas, ir patys ieškojome būdų iš jų išeiti.

Išaušus kalėjime judėjimas padidėjo. Ore buvo girdėti lėktuvų kova, o mieste paskiri šūviai.

Centralinio šildymo vamzdžių pagalba pavyko susikalbėti su kitomis kameromis ir gavome žipių, kad suimtuosius iš kalėjimo išveža.

Priešpiejinėmis valandomis atėjo ir mūsų eilė NKVD tarnautojai atidarė kameros duris ir liepė išeiti į koridorį. Po kokio pusvalandžio jau buvome išrikiuoti rytiniai kalėjimo kieme, kur, po dvidešimt žmonių atskaitę, sodino į sovietiškus sunkvežimius.

Patenu į transportą

Mūsų dvidešimtukę, kaip ir kitas, sodino į sunkvežimį po vieną žmogų. Jokiu laiptu bei pakopu, kad lengviau galima būtų įlipti, nebuvo. Kas nebepajėgė savo jėgomis įlipti, tą bet kaip paėmė įmesdavo NKVD tarnautojai. Mūsų dvidešimtukėje iš eilės aš buvau aštuntas, bet kai atėjo mano eilė lipti, tvarką "pakrovimą" pareigūnas liepė man atsistoti dvidešimtukės pabaigoje. Kažkodėl perėjo per kūną keista srovė, bet greit įstikinau, kad tai daro tik saugumo sumetimais. Supratau, kad jie atkreipė dėmesį tik į haki spalvos rūbus, o sąrašų jokių neturėjo ir pavardėmis netikrino. Man liepė sėsti pačiame sunkvežimio viduryje ant grindų, o kiti suimtieji buvo sodinti aplink taip, kad visi nugaromis buvo atsiremę į sunkvežimio dėžės kraštines. Visuose keturiuose sunkvežimio kampuose ginkluoti šautuvais užėmė vietas NKVDistai, o priešakyje ginkluotas naganu nugarą atsiremęs į soferio būdelę stovėjo sunkvežimio viršininkas NKVD seržantas.

Prieš pradėdamas važiuoti, sunkvežimio viršininkas pliku naganu visiems pagrasino, kad, jei kas dairysis į šonus, bus šaudomas be įspėjimo, o man įsakė kepturę užsitraukti ant kakto taip, kad akys būtų uždengtos, ir leido žiūrėti tik į sunkvežimio grindis.

Sunkvežimis pajudėjo. Kuriois Vilniaus gatvėmis važiuavome, aiškiai nusakyti negalėčiau, tik nejučiomis pro matiko kraštus mačiau vieną kitą bombos išraustą duobę ir neskaitlingus, pilnus išgasties, žmonių veidus.

Mūsų sunkvežimis sustojo Vilniaus prekių stotyje, įvažiavęs į pasagos forma išsiriškiavusių NKVDistų virtinę, kurios atvirąji vieta rūpestingai buvo pritaikyta prie atidarytų prekinio vagono durų. Ši "garbės sargyba" buvo ginkluota šautuvais ir kas antras žmogus — vilkų veislės šunimi.

Iskrovimo "iškilnės" prasidėjo atbula pakrovimo tvarka: iš sunkvežimio liepė lipti tik po vieną žmogų ir kai šis viduriu durtyvų atėjos nužygiuodavo iki atdaro vagono ir be jokios pakopos iškraustydavo į vagono vidų, leidavo išlipti sekantiem. Procedūra, kaip matome, labai "iškilminga", bet pakankamai gaisnanti, nežiūrint to, kad sunkvežimio viršininkas pusbalsiu kiekvienam komanduodavo "Paskarei, Paskarei!" — Greičiau, greičiau. Man teko "garbė" pradefiliuoti pirmajam.

A. MORKUS

ŽVILGSNIS Į VYTAUTO KASIULIO MODERNIAJĄ TAPYBĄ

Visada, kai tik turiu progos susidurti su Vytauto Kasiulio tapybos kūriniams, man prisimena kažkur kažkada išskaityti sakiniai apie žaismą. Gyvenimą ir savo kūrybą paversti žaismu. Nerūpestingu ir laisvu, kaip vaikų žaismas gatvėje, kuria vėlko suaugusių rūpesčiai. Žaismu, kurį taip pabrėždavo mūsų kultūros pirmataikai graikai (jų dievai žaisdavo dangiųjų, o dievų sukurti žmonės — olimpikose, teatruose, chorų varžybose, gimnazijose ir pirtyse...) ir kuris tampa tik subrendusio, apvaldžiūnio technika ir paslapčių nežinančio menininko savybe.

Šitas momentas man iškylo ne tik todėl, kad Kasiulis savo gyvenimu yra savotiškas žaidėjas ir visuomenės įsikalbėtu ar tikrų siekimų ignorantas: kai trenčiantis masės iš Vokietijos stovyklų skubėjo į užjūrius "išskirti", jis, viską palikęs, skubėjo į Paryžių; kai laikraščiai ir susirinkimai kalba apie herojus, jis vaizduoja arlekinus...

Kalbėdamas apie žaismingumą, visų pirma, turiu galvoje Kasiulio siužetą, kuris daugiau ar mažiau išreiškia menininko nuotaiką ir pažiūrą į gyvenimą ir žmogų, nors toji nuotaika būtų ir labai sunkiai nusakytina žodžiais. Dažniausiai jo temose pasitaikantis personažas tai — nerūpestingas vagabundas, kuris charakteristikos prasme gali būti viskas ir niekas. Viskas — savo polėkio platumu, bet veltui stengtumeis išpėti jo veido išraišką, jo akių kalbą, ar net jo amžių. Veltui klausum jo profesijos. Kartais jis užsimeta žalią Don Kichoto apsiaustą ir po nepasisekusio žygio, pasirėmęs ant skydo, patis užklausia: "ar vertė?" kartais užsivelka vakarinį drabužį ir atsiktinai sutiktai damai paskambina serenadą; kartais sėda į seną karietą ir nesidomėdamas praeivių atkreiptais į jį veidais pravažiuoja gatve; kartais užsuka į barą ir, parėmęs ranka žandą, išvalandžiais prarymo, viską matydamas ir niekuo nesidomėdamas...

Keistas Kasiulio vagabundas, kuris bodisi tikrove ir eina per gyvenimą, niekur ilgai nesustodamas, niekur pėsako nepalikdamas, niekur pilnai savęs neatskleidamas. Nusivylęs genijus ar gyvenimiškos tikrovės nepajėgias pakelti hedonistas? Po taisyklingo ir gražaus veido kaukės sunku ką nors išskaityti. Dar sunkiau jo charakteristiką parašyti, nes jis amžinai keičia savo drabužį, vietą ir situaciją. Anksčiau jis, atrodo, blaškėsi nuo kraštutinumo į kraštutinumą ir mokėjo džiaugtis nemeluotu džiaugsmu (prisimintinos pilnos emocijos ir šviesos ankstyvesnės Kasiulio drobės, kurių tema: "Pas dailininką", "Atelier" ir kt.). Dabar jis tik žaidžia. Jis negyvenimiškas. Pirmą rytą Kasiulio vagabundas pabėgtų iš fabriko, jeigu jis kas nors pastatytų prie mašinos, o fronte jis būtų simulantais. Vieną dieną jis, gal būt, bus rastas nenaudingi visuomenėi ir logišku teisėju nuteistas mirti ant kryžiaus. Bet vedamas į Kalvarijos kalną, savo kankintojams papasakos ant greitųjų sugalvotą anekdotą ir būdėliai jį paleis. Niekada neapsimoka mirti, jeigu dar galima gyventi. Ir nieko šioje žemėje nėra, iš ko negalima būtų pasiūkti.

Prancūzų spauda, kurios iškarpų apie pastarųjų trejų metų Kasiulio kūrybą sudarytų gerokas pūdelis, dažnai jo paveiksluose įžiūri ironiją. Aš Kasiulį pavadinčiau savotišku indiferentu, kuriam kančia, įtampa ir, iš viso, emocijos yra svetimai reiškiniai. Ieškant analogijos mūsų literatūroje, Kasiulis savo nuotaika be abejonės giminingiausias Jurgitai Savickiui.

Jeigu siužete galima išskaityti aukščiau nusakytą irracionalinį žmogaus ir dailių suvokimą, jeigu pats personažas savy slepia iš pašamones išplaukiančią nuotaiką, kuri moderniam bourgeois, gal būt, bus mįslingu siekimu ar net idealu (prisiminkime tik ypač Prancūzijoje paplitusį gyvenimo stilių, kuris žinomas egzistencializmo vardu), tai Kasiulio kompozicija, spalvų paskirstymas ir visa technika liudija apie ilgą ieškojimų ir užsispyrusio darbo rezultatus. Ji apgalvota ir tiksli. Ji originali ir, svarbiausia, atliepanti tai vidinei nuotaikai, kuria iš jo paveikslų dvelkia visi charakteriai.

Pirmąsiose jo darbuose, kurie išlikti dar tradiciniame akademiame stiliuje (parodos: Kaune, Hamburgėje ir Freiburge), šviesai ir šešėliui buvo teikiama ypatinga reikšmė. Erdvės ir trečiojo mato pajutimas buvo labai akivaizdus. Tapybos medžiaga dažniausiai — aliejus. Su nuodugnū Matisse, Rouault ir Dufy susipažinimu Paryžiuje prasideda revoliucinis pasikeitimas Kasiulio stiliuje. Jis daug dirba

su spalvos dėmių deriniais ir piešinio srityje. Rezultatas labai apčiuopiamas ir per dēm revoliucinis. Visų pirma, visiškas atsiskyrimas šviesos ir šešėlio, o tuo pačiu pa-nėgimas ir trečiosios (gilumos) dimensijos. Kasiulio paveikslas — tai plokštuma, kurioje dekoratyviai išsidėsto spalvoti si-luetai. Vaizduodamas kūną ar daiktą, jis išryškina tik pagrindines jo dalis — labiau-siai išskylančias reljefo plokštumas. (Vaiz-dingumo dėliai galima priminti, kad pana-šus rezultatas gausis, jeigu padarysime me-talinės monetos arba rašaluoto delno ant-spaudas popieriuje. Išvaizduotinas tokiu pat stiliumi perkeltas į drobę peizažas ar-ba kambarys su baldais ir žmonėmis). Iš-ryškintas dalis jis padengia atitinkamomis savo stiliaus spalvomis, o likusius tušcius tarpus užpildo deriniais su fonu. Gaunasi "dėmėmis suskilusi", be šešėlio ir be rel-jefo plokštuma, kurioje tariama trečioji dimensija sudaro foną ir kurioje viską nu-lemia spalvų išdėstymas bei suderinimas. Bene charakteringiausias reiškinys Kasiu-lio paveiksle, tai visiškas grafinė prasme suprantamos linijos nebuvimas. (Teptuko brūkšnis nėra linija). "Tapyboje linijai nėra vietos", sako Kasiulis, šalia aliejaus pa-skutiniu laiku retkarčiais jis naudoja pa-selę ir net vandeninius dažus.

Idomu, kad, nežiūrint Kasiulio mėgia-mų tamsių spalvų (juodi veidai, mėlyni drabužiai ir t.t.), jo paveikslai dvelkia len-gvumu, kuris būdingas mano anksčiau nu-sakytai nuotaikai, jo vaizduojamoms žmo-nėms bei situacijoms. Stebint jo paveiks-lus negalima būti paniurusiam. "Jie links-mina", kaip išsireiškė vienas prancūzų kri-tikų. Paimkim pirmą pasitaikiusią drobę. Sakysime, savo laiku išskirtą ir net Ameri-koje pagarsėjusį "Pabėgimą iš Egipto". Te-ma niūri ir primenantį mūsų netolimą pra-eitį. Bet žaliai fone juodi Juozapo, Marijos ir kūdikio veidai kuriuos atgaivina gels-vos aureolės, juoda asiliuko schema, oran-žiniai Juozapo ir margi su persveriančių tamsiu raudonumu Marijos drabužiai, oran-žiniai angelų sparnai taip derinasi su iš pa-skos slenkancia naktimi, kad užsimiršta tos klaidios situacijos tragika ir gaunasi išpū-dis, jog šventajai šeimai keliauti buvo gera.

Turtinga fantazija, išradingas "orientali-nių" motyvų panaudojimas ir, svarbiausia, žaismingumas, bei humoras, kuriuo jis ap-gaubia daiktus ir žmones, paveikslams su-teikia žavėsį, ties kuriuo negalima nesusto-ti. Šiuo atveju Kasiulis yra poetas, kuriuo nuotaika persisunkia visa palinka. Kiek-vienas tonas ir niuansas yra išstudijuotas ir pasvertas. Kasiulio eilėraštis yra trumpas, neturi soneto sustingimo, bet niekada nepretenduoja ir į poemą. Ji gera skaityti vien dėl jo pačio, vien dėl jo sąskambių ir aliteracijų, vien dėl jo sklandumo ir išbaig-tinumo.

Ir dėl savo nuotaikos, ir dėl lengvumo, ir dėl tobulos technikos Kasiulio paveikslai paskutiniu laiku pasidarė Paryžiuje sa-votiška sensacija. Retai kuris, net ir seniai pripažintas dailininkas, tiek savo kūrinių parduoda. Vien gegužės mėnesį Stiebello galerijoje vykusios parodos proga apie 40 drobių atsidūrė privačiose rankose. Vals-tybė taip pat atkreipė dėmesį. Paryžiaus Nacionalinis Moderniojo Meno Muziejus šį pavasarį įsigijo du Kasiulio paveikslus ("Gėles" ir "Liepos 14-ją"), o to pačio mu-ziejaus administracija užsakė eilę projek-tų kilimams, kurie bus audžiami specia-liose dirbtuvėse. Tiesa, kai kurie kritikai, neslėpdami Kasiulio meistriskumo, link-pranašauti, kad šiuo metu beveik mada virtęs jo motyvas ir stilius gali ilgai nei-nusibosti ir subanalėti, bet žinodami šio veržlaus menininko palinkimą ieškoti ir atrasti, tomis pranašystėmis turime pagrindo netikėti.

Bulky Juzė

Ir išaušo rytas retas —
Lietuvoj krutėti metas;
Kinkome žirgelį
ir stojam į kelią.
Čia mus darbas, darbas laukia,
Vargo broliai skruostas braukia;
juos tik vargas lydi,
laimė jiems nezydi...
Dainų našta prisidėjęs,
kaip greitaisi siaurės vėjas,
Aš ielkiu prie Jūsų,
broliai žemės Prūsų!
Kam spēkų tik nepritrūko,—
tie vaikyti juodo rūko
teskubi, tebėga
pas pilką sermėgą.

MARIJA STEIKONIENĖ
UNDINIŲ AŠAROS

Baltijos marių pakraštini Lietuvių žemės linkui plaukė dvi jaunos, dangiško grožio undinės. Nuostabaus baltumo rankomis jos įrėsi iš lengvo, baltai iš šalis dairydamosi. Visai dar jaunutė, šviesutėlė undinė tarė: — Baigiasi giluma ir artėja jūros pakraštis. Būkime atsargios. Nelaimė mums, jei piktą žmogaus akis pažvelgs į mus. Svetimi laivai ir žmonės plaukioja šios gerų žmonių šalies pakraščiais. Jie labai pikti ir jų akys krauju pasruvusios. — Ji kalbėjo taip tyliai, kad jos žodžiai auksinėj mėnesienoj liejos švelnia kerinčia melodija. Ir nuostabiai graži buvo ši jaunutė Baltijos undinė-lė ir stebuklingai gražiai ji vilkėjo. Marių žvaigždės gija juosė jos balto rūbą, kurio ji nuolat dangstė marių putų baltumo krintinę. Auksinius jos plaukus, kaklą ir rankas puosė spinduliuoją brangakmeniai surinkti iš nuskendusiu laivų. Ji visą žėrėjo savo jaunyste, rūbu, papuosalais ir žydriom marių vandens akim. Aukso juoku ji juokėsi, auksiniais kūdikio žodžiais ji kalbėjo ir Baltija jai davė Aukšės vardą. — Šalia jos plaukė kiek už ją vyresnė undinė. Tankūs juodi plaukai dengė jos melsvų miglų permatomą rūbą ir dvi tamsios paslaptin-gos, kaip marių gelmės, akys nuolat žvelgė į jauną, baltą, vis krūpčiojančią Aukšę. Dėl jos liūdny akių ir nuolat mėgiamo mels-vo miglų rūbo, marios ją šaukė Migla.

Undinių amžius labai ilgas. Jos ilgai, il-gai esti jaunos ir labai gražios. Ir šios dvi Baltijos undinės daug metų plaukiojo šalia viena kitos, daug dainų išdainavo ir daug pasakų išsakė viena kitai apie vieną žalią artojų ir žvejų šalį, kuri vadinasi Lietuva, apie tos šalies gražių papročių žmones ir geltonais plaukučiais jų nuostabius vaikus. — Dažnai saulei nusileidus jos priplauk-davo tos šalies pakraščius ir dainuodavo jų motinų išmokytas dainas, sekdamo į senol-ių girdėtas pasakas. O pakrančių žmonės klausydamo ir giliai atsidusę, įtraukę ma-rių oro krūtinėn išardavo.

— Marios taip tyliai niūniuoją ir šnabžda, net širdį graudina. — Ne viena mylinti mē-gina tokiais vakarais nubraukdavo ašarą ir dar švelniau prisiglaudavo prie mylimo berno krūtinės. Tokios nuostabiai jautrios ir kerinčios buvo jų dainos ir pasakos. Jos tada visai laisvai jautėsi tos šalies vande-nių pakraščiais ir net jų motinos šv. Jono vakarą leisdavo joms priplaukti visai arti kranto ir stebėti auksinius, skrandančius šv. Jono vabalėlius ir ugnis degančias ant kal-nų, leisdavo klausytis žemės jaunimo dai-nų ir žaisti, šokti su laumėmis, atskridu-siom pajūrin šv. Jono naktį nuo Šatrijos, Rambyno, Puntuko... Jų motinos ir senolės didžiudamosios pasakojo joms, kad yra mačiusios dar geresnių tos šalies laikų. Aukšės senolė sakė, kad mačiusi išbridu-sią Baltijon net pačią kunigaikštienę Biru-tę. Sykį net pažvelgusi į ją, kaip į rino-ko bangų išplautus gintarus. Šio krašto valdovo kunigaikštienė buvusi tokia gra-ži, kad tik undinė Aukšė galintį savo gro-žiu jai prilygti.

Tokiais šv. Jono vakarais undinės ilgai pasakodavo, dainuodavo ir žaisdavo mė-nesienoj žvelgdamos žemėn, kur dega ug-ny ir linksminas jauni žmonės. Viena Mig-la būdavo susimąsčiusi ir liūdna. Dažnai ji atsidūsdavo ir sakydavo:

— Viešpatie, kaip gera būti žmogum ir vaikščioti ant žalos žemės. Kad aš turėčiau kojas būtinai ečiau prie jų. Tenai jauni vėjai turi nuostabiai mėlynas akis, kaip dienos dangus viršum mūsų marių ir jų vaikų plaukai spindė, kaip saulės spindulys jūros vandenyse. Tada Aukšė nuleis-da-vo akis ir šnabždėjo vienai laumei į ausį:

— Vieną auksaplaukį žveją aš pamylė-jau. Kasnakt su savo tėveliu jis leidžia tūn-klus mūsų vandenyse.

Tokias kalbas kalbėdavo Baltijos undi-nės anais gerais laikais, kada pamariuos gyveno geri, laisvi žmonės, kurie klausy-davos jų būrinančių šnabždesių ir dainų ir jas suprindavo.

Šių metų šv. Jono vakaras visas auksinis ir kvapus išsėjos ant ramios jūros krūtinės. Tik ne visos Baltijos undinės ruošėsi plauk-ti prie kranto. Saulei leidžiantis Aukšė ir Migla ėmė sidabriniais žuvų petekais šu-kuoti savo ilgus plaukus ir dėstyti gražiau-sių savo rūbų klostes. Gi ir rūsčiai pažvel-gė jų motinos į besipuošančias savo skais-čias dukras ir dar rūsčiau prabilo net ma-rios pasiūšaušė ir subangavo. Aukšės mo-tina sakė:

— Prieš daugelį metų mano senolė nu-mirė iš baimės, pamačiusi, kaip kryžiečiai žudė nekaltus pamarių žmones. Dahar Lie-

tuvių žemę maskoliai terioja. Jie pikti ir bailsūs, kaip didelių vandenų rykliai. Jie sugaus tave ir atims visus tavo brangen-ybes, kuriomis puosies. Atsimink kaip sunku jas buvo išnešti iš nuskendusio karalių lai-vo. — Nevalia ton pusėn plaukti! — Ta-čiau Aukšė žvelgė į motiną žydrom vaiko akim ir jos žodžiai auksu skambėjo.

— Kas plauks, motule? Daug laiko pra-ėjo, gi mes vis bijomės piktų žmonių ir bai-giame pamiršti pamarių šalį, kuri Lietuva vadinasi. Plauksiu motule, vistiek plauksiu. — Laumės atskris vidurnaktį ir mūsų ne-ras. Kas atneš žinių marių dugnan. Visos bijotės kruvinom akim žmonių. — Miglos dar senesnė motina gaudžiu balsu kalbė-jo:

— Užsimiršite ir imsite šokti. Imsite dai-nuoti. Jūs gi tokios jaunos. O jeigu sveti-mas, piktas žmogus užmes akį ant jūsų — negrįšite į marias — mirsite.

— Jei Aukšė plaukia, plauksiu ir aš mo-tute. Žinok, senoji žilagalve, kad mes la-bai mylime Lietuvį šalį ir jau pasiilgome šitos žemės krantų. Jei negrįšim, žinok, kad numirėm abi kartu prisiglaudusios prie tos žemės pamario smilgės. — Paskui jos pa-nėrė gilumon ir pasislėpusios tarp uolų jū-rnos dugne ilgai tarėsi, kol griežtai nutarė šv. Jono vakarą saulei nusileidus išplauk-ti prie Lietuvos krantų ir susitikti su lau-mėmis.

Todėl jos buvo tokios bailios. Ypatingai Aukšė. — Jų laimei pajūry buvo labai ra-mu. Nesimatė jokio laisvo, nei mažiausio laivelio. Nė viena žmogiška akis nežvelgė jų pusėn, nė vienas žmogaus atodūsis, nei žodis nepalietė jų ausis. Jos priplaukė taip arti kranto, kad galėjo vandenyse apt dug-no smilgčių sėdėti. Nuo žemės nesigirdėjo nei juoko, nei dainų. Nesimatė šv. Jono ug-nies ant kalnų. Mirtina tyla viešpatavo žė-mėj ir nuo kranto padvelkė į jas šaltis. Jos apsisupo savo ilgais plaukais, susiglaudė ir tyliai tarp savęs kalbėjos, nes iki vidur-nakčio buvo nemažai laiko. Migla nenulei-do akių nuo Aukšės ir sakė jai:

— Tu taip graži esi dabar mėnesienoj ir tavo plaukuose žvilga deimantai, kaip mū-šio karalienės karūnoj. Kad tavo pamiltas žvejas dabar tave pamatytų, jis nertų su tavim marių dugnan.

— Atiduociau visas savo brangen-ybes, jei kas leistų man į jį pažvelgti, — ilgėsiu nu-bangavo Aukšės žodžiai.

— Ir savo auksinius plaukus tu atiduo-tum?..

— Ir plaukus, bet kažin ar jis mane my-lėtų bei, — ji giliai, giliai atsidūso. Gi vė-jas pasigriebė tą atodūsi ir nunešė jį lau-mėms į Šatriją, Rambyną ir Karalienės Liūną.

— Užgirdau undines pajūry dūsuojant. Laumės!.. Raganos!.. — ko laukiat, ko del-siat? Šv. Jono naktis! Pasileiskit savo siba-brinius plaukus ir užsimeskite lengviausius, gražiausius rūbus. Skrisim į jūrą! — sušu-ko laumių karaliūnė.

Sužė, sušnioktė bangėlės, net kranto smilteles suvilgė ir sidabrinis marių pavir-šium iš lengvo atsluko prie undinių lau-mės. — Aukšė krūptelėjo ir pašoko. Prasi-skleidė jos auksiniai plaukai ir per balto rūko drabužį matėsi kaip virpėjo jos kūnas.

— Tai laumės, raganėlės! — sušuko ji ir puolė prie laumių karaliūnės.

— O laumužė, laumužyte, sakyk kas ten?..

— Kodėl mirties tyla viešpatuoja ant kran-to?

— Nešoksim šitą šv. Jono naktį nei lau-mių, nei undinių šokio ir neniūniuosim mė-nesienos nakties dainų. Baisi dalia ištko šitą šventą, ramią šalį ir joje slankioja mir-tis atnešta iš rytų kruvinių žmonių. Tokia tyla ir baimė vaikšto po Lietuvį žemę, kad net šv. Jono vabalėliai pasislėpė krū-mokšniū lapuose miega, — liūdnai kalbėjo laumių karaliūnė.

— Kur dinga jauni žmonės? Kodėl nesig-irdi jų daina? Kodėl neatplaukia nuo kranto nė vienas meilės atodūsis? — dre-bančiu balsu užklauso Migla.

— O undinės, undinėls daug motinų, tē-vų ir vaikų yra išgrobti ir ištemti. Daug nekaltai išžudyta. Daug miršta kalėjimuos. Daugelis, kurie bandė gelbėti savo ir savo vaikų gvybes, iškeliauvo į svetimias šalis. Mačiau motinas geltonom, kaip linas kas-som, raudančias savo žemės. Jos nešėsi ir vedėsi už rankų savo mažus vaikus ir pa-siėmusios sauja gimos žemės smilgčių į ne-žinią ejo.

— Kam ir kuo nusikalto ši žalia artojų ir žvejų šalis? — sudejavo Migla.

— O sakyk laumužė, ar tau neteko ma-tyti jauno žvejo auksiniais, kaip saulės spindulys, plaukais ir mėlynom, kaip die-no dangus viršum mūsų marių, akim? Jau kelintas metas, kaip jiš neatplaukia ir nepaleidžia tinklo mūsų mariose, — nulei-do Aukšė žydras akis.

— Žinau, mačiau. Devintas metas, kaip

girdžiu tavo atodūsi, devintas metas, kaip klausinėju vėją, aplankiusį visas pasaulio šalis, ar nėra glostęs žveją geltonais, kaip saulės spindulys plaukais, ar nėra bučiavęs mėlynas, kaip dangus jo akis. Gi ir pašnabž-dėjo sykį man Rambynan atskridęs vėjelis, kad nėra pasaulio tos šalies, tos žemės, kur nevaikščiotų mūsų krašto žmogus. Ir tava-sis jaunas žvepas velka sunkią bėglio naš-tą ir dažnai dūsauja, ilgėdamasis marių, kopų ir žvejo lūšnos. Saulėlydžiais jis ap-dainuoja savo tinklus, pamario smiltis, žal-svus vandenis ir grakščias undines.

— Kokia kruvina lemtis ištko gerus žmo-nes, — atsiduso Aukšė. — Gi laumių kara-liūnė vėl kalbėjo.

— Neįsimatuojamais vandenų plotais, kuriuose gyvena dideli banginiai ir rykliai milžiniškais laivais jie plaukia iš žemės į žemę ir niekur sau vietos, nei ramybės neranda. Kada tolsta nuo krantų jų laivas, kartu tolsta ir jų gimtoji žemė, tada jų aky-se suspindi ašaros ir jas surenka vėjas. Su-rinkęs atneša mums. — Pažvelk čia... gal surasi ir savo žvejo... — Ir karaliūnė prak-leidė švarutėlę, nepaprasto baltumo dro-bulę, kurioje kaip deimantai spindėjo daug ašarų. Ilgai žiūrėjo Aukšė į kiekvieną aša-rą. Jos buvo visos vienodos ir tokios pana-šios. Pagaliau savo grakščiais plonyčiais pirštais ji išėmė vieną ašarą ir padėjo sau ant delno, o ji spindėjo mėnesienoj ir sklėi-dė aplinkui nuostabius spindulius, net lau-mės primerkė savo akis. — Tada suklupo vandenį šviesutėlė undinė su spindinčia ašara ant delno ir pakėlus akis į dangų tarė:

— Viešpatie, nepaskandink nė vieno lai-vo, kuriais jie išplaukia...

— Viešpatie, nepaskandink nė vieno lai-vo, kuriais jie atgal atplauks, — sušnabž-dėjo nuleidusios galvas laumės. Jos pakilo, suplėveno nuostabiai ploni ir gražūs jų dra-bužiai ir jos nulėkė. Vienos Šatrijon, kitos Rambynan, trečios prie Puntuko, ketvirtos prie Karalienės Liūno. Undinės liko vienos. Aukšė priglaudė žėrinčią ašarą prie širdies. Ji ašara taip degino jos širdį, taip peršė-tėjo jos širdį, kad jaunutė undinė nebeiš-laikius skausmo tyliai vidurnaktį pravir-ko. Gailliai verkė prie jos prisiglaudusi ir Migla.

Šių metų šv. Jono naktį Baltijos pajūry mėnesienoj ilgai verkė dvi jaunos, dan-giško grožio undinės.

Visą laiką jas sekęs žvaigždžių akim ir lengvų debesėlių sparnais galesčiu spindintis angelas, nepakėlė jų gaudaus verk-smo ir nešinas didele, auksine taure, nu-sileido prie verkančių undinių. Jis surinko į taure jų ašaras ir rankos mostu pašaukė ašarą ir kvepiantį lengvą, rytmečio vėjelį, paliepdamas nudžiovint ir nuskaidrint už-vertikas grakščių undinių nuostabias akis. — Gi jos išvydusios birželio rausvos auš-ros žvilgsnį nėrė Baltijos vandenų gilumon ir skubėjo į savus rūmus, trokšdamos kuo greičiau prisiglausti prie nekantrumu de-gančių motinų krūtinų ir išpasakoti, kad Pamarių žemės vos ausloja ir širdį deginan-čiom ašarom verkia jos vaikai.

Tuo metu galesčių spindintis angelas sunkią auksinę taure nešė į dangų. Aušra rausvumu švietė jam kelią. Aušra spindė-jo angelo veidas ir jo rūbai. Aušra spindė-jo auksinėj taurej undinių ašaras. Ange-las pastatė sunkią taure pilną ašarų auš-ra spindinčių prie Viešpaties kojų ir tarė:

— Leisk nuplauti Tavo kojas, Viešpatie tomis ašaromis ir jos bus šventos. Jas ga-lėsimė palikti dangų.

— Jos ir taip šventos. Kas verkia tikru širdies galesčiu pavergtos šalies, to ašaros yra šventos. Aš jose Lietuvos žemės Aušrą matau, — tarė geras Dievas.

— Kur dėsimė tą taure, Kūrėjau? — pa-klausė galesčių spindintis angelas. — Vi-sagalbis išmintingom ir gerom, gerom akim pažvelgė į angelą, į auksinę taure ir susi-mąstė. — Paskui jis iškėlė savo ranką, iš kurios sklido į visas šalis palaima ir tarė:

— Pašauk greitąjį vėją ir įduok jam tą taure. Tegul jis aplekia visas pasaulio žė-mes ir neaplenkia nė vienos žemės pėdos, kur vaikščioja lietuviai. Atsargiai išėmęs po vieną ašarą iš taurės teįdeda kiekvienam į širdį. Tegul kiekvienas žino, kad jų gimtos žemės vandenys ir dangus jaučia ir mato jų perštinčią širdgėlą ir deginančias ašaras.

Angelas išklaušė viešpaties. Vėjas ange-lo išklaušė ir sunkiai šniokšdamas palmių viršūnes, šliaušdamas vandenų paviršius, nupūsdamas sniegą nuo kalnų plasnojo į visas šalis, paglostydamas kiekvieno lietu-vio galvą, neaplenkdamas nė mažiausio vaiko, kiekvienam į širdį, įdėdamas po aša-rą. — Gi jie pajūtė tai, giliai atsidusę, įtrau-ko birželio oro krūtinėn prisimindami šv. Jono vakarą ir džiūstančio šieno kvapą jų laukuos, girdėdami marių bangų ošimą ir tyliai undines niūniuojant, lieka kantriai laukti Viešpaties išpranašautos Aušros ent Lietuvos žemės ir Didžiojo Sugrįžimo.

NAUJIENŲ DIDŽIOJI GEGUŽINĖ

Netikri pranašai

Birželio 22 d. rytas buvo apsiniaukęs. Oro pranašai tvirtino, akd diena bus vėsi, apsiniaukusi, vakare liis. Sako, tą rytą vyriausias "Naujienu" bosas iškišęs pro duris galvą, ją pakraipęs, saviems bendradarbiams sakęs, ar verta gegužinę pradėti. Panašiai abejonančių buvo ir daugiau. Pasiryžusieji važiuoti į gegužinę bevilistiškai dairėsi į dangų, telefonu teiravosi, kokio galima laukti oro. Visi ženklai ir pranašavimai buvo labai nepalankūs! Daug kas dėsėsi važiuoti. Bet būta ir tokių pasiryžėlių, kurie abejingiesiems drožė:

—Nors ir per kiaurą dieną kuolais lytu, mes turime savo tą daug įdomių žinių nešanti dienraštį pagerbti...

Nors ir kiek pavėlavę, išvažiuo ir išvažiuo nepasiriko!

Kuolais lyjant niekas nematė ir apskritai nelašėjo. Pro tirštus debesis net saulutė smagiai nusišypsojo į gegužinę susirinkusiems. Matyti, oro pranašais tiek pat galima pasitikėti, kaip ir kai kuriais politikais. O padangę tinoja debesyne vi suomet lietuviu praplūmpa.

Svečių gausybė

Važiuojame, važiuojame kiek pavėlavę. Bevažiuojant mūsų karklai ištyšo besidairant ir bespėliojant, ar liis, ar be mūsų dar kas nors į gegužinę važiuoja. Akis praziūrėjome, o kai įsukome į Liberty parko pievas, tai savo akimis netikėjome — tokios daugybės buvo automobilių suvažiuosiu! Rpd, svečių ir mašinų gausumu ši gegužinė ar nebus pranešusi kitas pereinamas metas čia buvusias "Naujienu" gegužines.

Ir dar kas — tai svečių įvairumas. Tur būt, nebus apsiriki-ta pasakius, kad pusę atsilankusių sudarė naujakuriai, tai yra buvę tremtiniai. O, be to, tarp atsilankusių gausiai būta jaunimo, ko seniau tiek nebū-davo. Gal koks šimtas atsilankusių vaikų įvairumą padidino. Vaikams iš miesto ankštų kiemų ištrūkusiems čia buvo kur palakstyti, žaisti ir iki sočių pašūkauti.

Sako, kad pirmais gegužinės vietoj pasirodė iš Rockfordo, Ill., didžiuliu autobusu atvykusių. Mat, dėl galimo blogo oro juos jokios abejonės nekankino: pasiryžo ir išvažiuo.

Gegužinės įvairenybės

Gegužinės pirmiena buvo "bal-tutė meškutė", visų mylimiausia ir labiausia pamėgta. Ji visų taisė nuotakas ir troškuli atsilankusių malšino. O kai jos pritrūko, tai kiti pradėjo rūš-tauti, prikašioti, kodėl gegužinės šeimininkai neparisipirė daugiau lietuvių gamybos alaus parsigabenti. Šis alus visų "bal-tute meškute" vadinamas. Tiesa, dėl jo skonio visai kalbama. Vieni jį giria atsidėję, sako, akd jis pranešs iki šiol č'a vartojamo alaus viskas rūšis. Toks jis geras! Kiti teigia, kad jis gal per kartus, o iki Biržų naminio alaus esą dar jam toli gražu. Tur būt, to alaus darytojams dar teks gerokai pasidaruoti, kol jis visų vienodai bus pripa-žintas vienu iš geresnių.

Knygininkas atsilankusiam piršo pirkti knygas. Jo toji pirš-lyba, rodos, turėjo neblogą pa-sisekimą. Riestainių pardavėjas taip pat patenkintas džiaugėsi tokios žmonių gausybės sulau-kęs. O ledų darytojas dirbo iš-sijuosęs, nes vaikojas tas pūki-nis skanėstas ir įvairumas ir smaguriavimas!

Visi stalai svečių buvo užim-ti; o jų dabar žymiai daugiau įtaisyta, negu seniau būta. Apie juos susėdusieji pažintis mezgė, šnekučiavos, vašinios, o vakarop būreliais susirinkę mėgino dai-nuoti.

Kadangi jaunimo buvo gau-siai, tai ir šokančių buvo kupina

pastogė. Būta laimingųjų, kurie savo laimę mėgino; kiti jų kai ką laimėjo.

Dr. P. Grigaičio žodis ir dainos
Suvažiuosiusiems svečiais žodžiais pasveikino "Naujienu" redaktorius Dr. P. Grigaitis. Jis sakė, kad dabar "Naujienu" vi-same pasauly, kur tik gyvenama lietuvių, yra seniausias dienraš-tis. Per savo trisdešimt aštuone-rių metų buvimą jis tobulėjo, gerėjo. O štai dabar jis pradėjo dar didėti ir tuo pačiu įvairėti. Tai įrodo, kad jis turi pasitike-jimą skaitytojų tarpe. Bet esan-tima tokių žemažiurių pikty žmo-nių, kurie "Naujienu" nori pakenkti, nešvariai joms konku-ruoti. Bergždžias tokių darbas! "Naujienu" eina atviru keliu, jos nepaiso komunistų plūdimų ir jos nėra reikalingos bet kur-rių vadų ar tėvų palaiminimo. "Naujienu" šūkis buvo ir pasi-liko: laisvė, demokratija ir Ne-priklausoma Lietuva!

Klausiusieji Dr. P. Grigaičio sakytus žodžius palydėjo nuo-širdžiai ir gausiai plodami. Čia buvo pajusti gyvi satai tarp skaitytojų ir jų dienraščio bend-radarbių.

Nuotaikinga daina A. Miro-nas pajvairino šokančiųjų nuot-aitkas. E. Krištonaitė gražiai padainavo. Dainavusieji klausu-sių buvo širdingai sutikti ir jų dainos buvo palydėtos smagiais plojimais.

Muzikantai nedavė šokėjams ramybės, savo muzika raginda-mi šokti.

Susirėmimai

Būta ir tokių. Kur daugybės žmonių susirenka, ten visai at-sitinka. Ana Roberts Racaitis ir Jonas Augustas, rankovės atsi-raitoję, vienmaškiniai, bekepu-riai, visai rimtai susirėmė. R. Racaitis gerai apgalvotais, toli siekiančiais smūgiais Joną Au-gustą gerokai tvjojo. Nors kie-tai šis gynėsi, bet kelis kartus prakišo. Ir dar į neatsikėpusį Robertą Racaitį puolė čia pat bestovis Vincas Rušinskas. Aš-triais neatleidžiamais dažnais savo smūgiais V. Rušinskas, ke-lis kartus tardamas tą nelemtą šachmatų žaidime žodį "mat", įveikė R. Racaitį. Tai trys įky-rūs šachmatų mėgėjai. Kur jie bebūtų, pakratyk jų kišenes, ir surasi ten šachmatus.

Bet buvo ir tokių, kurie kor-tonomis kirtosi, įvairindami gegu-žinę leidžiamą laisvalaikį. Vai-kai ir net paūgliai skainiojo nū-sirpusias vyšnias ir vienai jų net šaką nulaužė. Rodos, kito-kių susirėmimų nebuvo. Beje, dar būta vieno "užpuolimo".

Užpuolimas

Jūsų korespondentą Joną vie-nos obels paungsnį užpuolė V.

K. Mankai, P. U. Kučinskai, J. M. Jasulevičiai, K. Kungienė, R. Racaitis, V. Kaminskienė, J. Grybienė ir kiti.

Pasodino jį ant "uslano" prie stalo, skanėstais apkrauto, ir sako:

—Joninė čia pat, gera proga tai tau priminti ir mūsų pagar-bą tau parodyti.

Jonas, tokius nelauktus žo-džius išgiręs, išraudo, gal nu-sigando ir tyli, nemoka apsigin-ti. O visų apie stalą susėdusių vadovė J. Grybienė dar aiškina:

—Še, ar matai, stalas pievų gėlėmis papuštai! Būk pasvei-kingas! Ir še visų vardu tau do-vanėlė. Daryk ką tu su ja nori, elkis kaip tau patinka!

Žinote, Jonas buvo taip pa-veiktas tos staigmenos, kad kaip šlapia višta atsistojo, ir, girdi, kalbėti negalys, sakęs tik savo aciu.

Tikrai, jo tartas aciu buvo nuoširdus.

O kitas Joninių kaltininkas Jonas Augustas su Vincu Rušinsku atėjo į tas vaives pavė-lavę, kai šaukštai jau buvo po pietu. O vis dėlto nebuvo apeiti, likusių gavo. Mankus, į geguž-inę pareigas įsitikines, tik vie-ną minutėlę pasirodė. Pasirodė jis labai susirūpinęs; mat, jį iš-tiko nelaimė! Jis pametė kan-diklį (cibuką), ir ne tiek kandik-lio radimu jis buvo susirūpinęs, kiek kvaršino jo galvą, kur jis tą kandiklį galėjo pamesti.

Jei kas rastų, ar rado nuo ci-garečių jo pametą kandiklį, tai būtų gera, kad praneštų kurioj vietoj jis tą kandiklį pametė.

Būtina žmogų prarastą ra-mybę grąžinti. Koresp.

Kas laimėjo pikniko dovanas

"Naujienu" pikniko, įvykusio birželio 22 d., sekmadienį, dova-nas laimėjo šie asmenys:

25 dolerių grynais pinigais — A. Smolenskas, gyv. 1329 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill. Biletu Nr. 67. (Pinigai A. Smolenskui bus pasiūsti paštu).

Knygynėlį iš 11 knygų (\$15.80 vertės) laimėjo V. Rutkus, gyv. 11161 So. Trumbull Ave., Chicago, Ill. Biletu Nr. 30. V. Rutkus laimėjimą atsiėmė vietoje.

"Naujienu" metinę prenuera-tą laimėjo R. Zakaras, gyv. 4019 So. Artesian Ave., Chica-go, Ill. Biletu Nr. 101. "Naujie-nos" pradės lankyti R. Zakarą nuo birželio mėn. 25 dienos išti-sus metus.

Pikniko konkurse uždavinė-liui išspręsti nedalyvavo nė vie-nas sprendėjas, nors daug kur matėsi žmonės, su pietukais bebando galvosūkį spręsti. Kon-kurso premija \$5.00 niekam ne-įteikta, taigi, liko laikraščio

SLA vajuus užbaigtas

Vienok organizatorių veikla neturi sustoti. Nauji nariai, —es, kaip vandens srovė tekantioj upėj, nesustoja ir nesustos.

Gaila, mes neturim žmonių, kurie diena iš dienos verbuotų naujus narius. Tiesa, kiekviena kuopa turi organizatorius. Jie visi turi tešę stoti vajuus veiklon ir tam tikras aparatas veda agitaciją. Jeigu kiekvienas nar-rys gautų nors po vieną naują, tai nereikėtų jokių vaju, ir su-taupyti daug šimtų dolerių. Ilgų metų patyrimas rodo, jog kuopa išrenka organizatorių — ir daryk, ką išmanai. Iš šimtų narių jokios paramos.

Šių metų pradžioj aš buvau įsitikinęs ir drąsiai sakiau, kad 301 kuopa priuags iki dviejų šimtų narių. Kiekviename susirinkime primindavau: "Naujų narių nors po vieną". Daug ne-sisieloju, nes esu pripratęs gir-dėti: "Jeigu nori, tai eik pats ir surask". Gaila ir sarmata, kad mažą tepadarvta. 35 nauji, jau-ni, bus geri SLA rėmėjai.

Reiškiu padėką P. Vainorui, Juodvalkiui, Žibučiams. Jie pa-dėjo ir bus aktyvūs ir toliau.

Kaip sakiau, vajuus pasibaigė, bet mūsų darbas neturi sustoti. Seimas jau čia pat. Kaip visad, mūsų kuopai bus atstovau-jama 2 delegatų. A. L. Matul naujas narys, bet naujas lie-tuvių veikloj. Seime jam daly-vauti bus įdomu ir malonu. Pa-darę naudingų nutarimų, grįžę pranešim, tik lankykite susirin-kimus. Liepos mėnuo, tai atostogų periodas, kuopa susirinki-mo neturės, bet nuo rugpjūčio tai stosisi darban.

SLA centre įeina du nauji pareigūnai: pats galva preziden-tas adv. Kalinauskas, senas ak-tyvus narys, pilna prasme lietu-vis. P. Devenienė bus išdo glo-

naudai.

Kam būtų įdomu galvosūkio sprendimas, štai jis: "Naujie-nos" — geriausias dienraštis.

Ta proga "Naujienu" pikni-ko rengimo komisija dėkoja vi-siems biletų platintojams-oms už nuoširdų bendradarbiavimą. Rozlendietis

bėja. Nariai žiūrės duotų rinki-mų kampanijoj pažadų ištesėji-mo. Naujai išrinktus seimas tu-rės patvirtinti, o po seimo jie turės oficialų susirinkimą, visai įsipareigos veiklai. Nežiūrint kas yra viršininkai, jie legaliai išrinkti, su se'mo patvirtintais nariai turi kooperuoti. Aš gerai pamenau pareiškimą vieno veik-jo: "Nepirrašysiu nė vieno na-rijo, kol Bagočius bus preziden-tu". Asmeninė neapykanta or-ganizacijai daug kenkia, tad sa-kau: "Šalin asmeniškumai! Vi-si kaip vienas stokime darban, didinkime savo šeimos narius. O ta šeima tai SLA".

K. P. Deveikis

Roselandas

Iš demokratų klubo

9 Apylinkės Lietuvių Demo-kratų Klubu susirinkimas įvyko birželio 17 d. parapijos svetainė-je, 10806 S. Wabash Ave. Prieš klubo metinį pikniką, kuris bus birželio (June) 29 d. (Dan Ryan's miške, prie 88 ir West-ern Ave.), nariai buvo į susirin-kimą kvieisti atvirukais.

Susirinkime aptarti visi eina-mieji reikalai, ypač pikniko ren-gimo reikalai. Komisija ir val-dyba buvo labai užimti pasiren-gimo darbas, knygutėmis, duok-lių priėmimu.

Į susirinkimą buvo atsilankęs ir mūsų klubo garbės pirminin-kas p. St. Dambro, kuris užsi-mokėjo mokesčius už save, sa-vo žmoną ir sūnų. Valdyba pa-reiškė, jog mes turime būti dė-kingi senajam klubo pirminin-kui už didelius nuveiktus dar-bus. Nors senasis pirmininkas, gydytojo patartas, yra pasitrau-kęs iš darbo, bet vis tiek jis daug prisidėjo prie klubo gegu-žinės ruošimo. Ponas St. Dam-bro paėmė leidimą ir vietą pik-nikui, taip pat leidimą gėrimams, paruošė serijų knygytes, kurias suštapavo klubo ant-spaudu, paruošdino lapelius pik-niko reikalui, užsakė susirinki-mams atvirukų, be to, paėmė 50 serijų knygyčių platinti tarp svetimtaučių. Jam susirinkimas smarkiu delnų plojimu reiškė savo padėką. Rozlendietis

URBA Gėlių Mylantiems, Vestuvėms, Ban-kietams, Laidotu-vėms, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKAS
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuviams ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

LOVEKIS Stūnčiam Gėlės, Telegramu, Visas Pasaulio Daliai
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

LIQDĖSIO VALANDŲ
Saukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
Prospect 6-0099
Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEMlock 4-2644 • TOWNhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BISHop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BISHop 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIMĖ
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
Virginia 7-6672 Pullman 5-1270

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COMmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

ALBERT CHAPULIS
706 W. 2nd Street
Tel. TRIangle 4-6375
Mirė 1952 m. birželio 21 d., 10:30 val. vakare, sulaukęs pu-sės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, kito iš Zarasų apskrčio, Dukšto parapijos, Rudeniškių kaime.
Amerikoje išgyveno 40 m. Paliko nuliūdę žmona Veronika (pagal tėvus Šatunai-tė), dukტė Olga Williams, anū-kes Charles Williams, podu-ka Mary Lesser, anūkė Don-na Lesser, dėdė Jonas ir dė-dienė Elzbieta Treinavičiai; 4 pusbroliai: Pranciškus Chapu-lis ir jo žmona Domicelė, Je-ronimas Chapulis, jo žmona Rozalija; Jonas Jetkevičius, jo žmona Eva; Petras Jetkevičius; švogeriai: Antanas Šatunas ir jo žmona Alice ir Pijūšas Jo-kubauskas; giminaičiai Vytau-tis ir Genevieve Gimbut ir kiti giminės, draugai ir pažis-tamieji.
Kūnas pašarvotas Ant. M. Phillips koplyčioje, 3307 So. LITUANICA AVE.
Trenčiadienį, birželio 25 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. Juozapo para-pijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Onos Tiaulokas giminės, draugai ir pažistami nuoširdžiai kviečiami dalyvau-ti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsi-sveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Dukтė, Zentas, Sūnis,
Anūkai, Dėdė, Pusbroliai,
Švogeriai ir Giminės.
Laid. direkt. A. M. Phillips.
Tel. YArds 7-3401.

ONA TIAULOKAS
(pagal tėvus Vaitkevičiūtė)
Garden Lane and 79th St.,
Justice Park, Ill.
Mirė 1952 m. birželio 23 d., 2:15 val. ryto, sulaukęs senat-vės. Gimusi Lietuvoje, Trakų apskr., Zargėnų kaime.
Paliko nuliūdę: dukтė Mary, zentas Joseph Lane; 2 sūnius: Sam, marti Stella ir Charles; anūkas Leon Sirus, jo žmona Veronika; 2 proanūkai: Judy ir Denny; sesuo Apolonia Taracevich ir šeima; pusbro-lis Vladas Norenkevich, jo žmona Ona ir daug kitų gimini-ųjų, draugų ir pažistamų.
Kūnas pašarvotas Mažeikos ir Evans koplyčioje, 6845 So. Western Ave.
Ketvirtadienį, birželio 26 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Gimimo Panėlės Švenčiausios perapijos bažny-čia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Onos Tiaulokas giminės, draugai ir pažistami nuoširdžiai kviečiami dalyvau-ti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsi-sveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Dukтė, Zentas, Sūnis,
Martī, Anūkas ir Giminės.
Laidotuvių direkt. Mažeika ir Evans. REpublic 7-8600.

PADĖKAVONĖ

PETRAS CHAPAS
Mirė 1952 m. birželio 15 d., ir tapo palaidotas birželio 18, o dabar išlisis Šv. Kazimiero kapinėse, amžinai nutiles ir negalėda-mas atsidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į tą neišvengiamą amžinybės vietą.
Mes, atmindami ir apgalėdami jo prasalinimą iš mūsų tarpo, reiškiame giliausią padėką dalyvavusiems laidotuviuose žmonėms ir suteikusiems vaikams draugams.
Dėkojame mūsų dvasiskam tėvui, kun. pralotui A. Brizko, kurs atidėkė išpūdinimas pamaldas už jo sielą; taip pat kitiems kun-i-gams: kun. Stankevičiui už pamaldas kapinėse, kunigams, kurie atkalbėjo rožančių koplyčioje; kun. Stankevičiui, kun. Vyšniauskiui ir kun. Petrui Gedvilai; dėkojame graboriui John F. Eudeikiui, kuris savo geru ir mandagiu patarnavimu garbingai nulydė jį į amžinąjį, o mums palengvino perkėsti nuliūdimą ir rūpesčius; dė-kojame visiems dalyvavusiems laidotuviuose žmonėms; o tau, mūsų mylimas vyre ir tėve sakome: išsikis šaltoj žemėje.
Nuliūdę lieka:
Žmona, Sūnis, Marčios, Dukterys, Zentai, Broliai.

WALTER URBIT
7230 SO. ROCKWELL ST.
Tel. PROspect 6-9443
Mirė 1952 m. birželio 26 d., 5:00 val. ryto, sulaukęs 40 metų amžiaus. Gimęs Riverton, Illinois.
Paliko nuliūdę: žmona Ann (pagal tėvus Yucus), 3 dukterys: Judith Ann, Mary Louise, Susan; motina Marijona Daunis, tėvas Domininkas; 3 seserys: Josephine Nevers, vyrras John; Bernice Daunis, Lillian Martin, vyrras Robert ir jų šeimos; 5 dėdės: Antanas, Kazimieras, Pranciškus Krasauskai ir jų šeimos; Kazimieras Ben-zin ir Kazimieras Brazas ir jų šeimos; daug pusbrolių ir pusseserų ir kitų giminių, draugų ir pažistamų.
Priklausė Knights of Columbus, Cardinal Mundelein Council Nr. 3024.
Kūnas pašarvotas A. Petkaus koplyčioje, 6812 So. Western Ave. Trečiadienį, birželio 25 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koply-čios į Gimimo Panėlės Švenčiausios parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Walter Urbit giminės, draugai ir pažistami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarna-vimą ir atsiveikinimą.
Nuliūdę lieka: Žmona, Dukterys, Tėvas, Motina,
Seserys, Švogeriai, Dėdės ir Giminės.
Laidotuvių direkt. A. Petkus. Tel. GROvehill 6-0142.

RAGANOS IR RAGANAVIMAI JONINĖSE

"Ragana" žodis lietuvių tarpe dar ir šiandien tebėra vartojamas. Paprastai raganos vardu dabar vadina piktą moterį. Senovės Lietuvoje žmonės tikėjo, kad yra tokių raganų, kurios gali kenkti žmonėms, jų gyvuliams ir net medžiams. Ragana buvo vaizduojama kaip sena moteris, susikuprinusi, o jos nosis beveik siekianti smakrą. Jos akys ir plaukai juodi, kaip anglis. Raganų namai sugriuvę ir stovi pamiškyje. Raganų namus saugo juodvarnis ant stogo, pelėda ir juodas katinas prie namų. Raganų namai apdabinėti įvairiais vaisiais, saldumynais ir žaisliukais. Tas viskas buvo taikoma paklydusiems miškuose vaikams pasigauti. Raganos valgydavusios daugiausia vaikų mėšus. Jos įdėdavusios ant šluotų, įlindusios per kaminą arba važinėdavusios gėloje, pasikinkiusios deglą kiaušius.

Vysk. M. Valančiaus žodis
Zemaičių vyskupas Motiejus Valančius knygoje "Zemaičių Vyskupystė" išleistoje 1847 m., taip kalba apie raganas: "Kiekviena žavėtoja (burtininkė) ir ragana šv. Jono naktį lekia ant Satrijos kalno pasigirti kiek per metą sužavėjo (užburė) ir žavėti išmoko. Kiekvienas mokantis žavėti buk pačiu tik žvilkerėjimu gali atimti brandą javams, naikinti karvių tesmenyse piena, nupėsti avių vilną, sutaikinti kerštaujančius žmones, atvesti po pat šūviu miško medžiotojams patkščius, šaudyklėms suteikti didelę laimę, gundyti žuvį į žvejų tinklą, nutraukti perkūnijas ledus, pa-

sukti kur vėją, žmogui, nors labai toli gyvenančiam, atmesti ligą. Žodžiu, kiekvienas mokantis žavėti yra galingesnis už kitus žmones".

Basmės raganautojams
Popiežius Grigalius XV 1623 m. kovo mėn. 20 d. išleido raštą, kur sakoma, kad "žmones padariusius sandarą su velniu, per burtus ir žavėjimus vieną ar keletą žmonių numarinusių, tuoj kad paduotų teisdariams, kurie jį pagal didumą kaltybės turi koroti (bausti)".

Žmogus prisipažinęs mokąs žavėti (raganauti), būdavo teismo nuteisiamas sudeginti. Jei apskūstas raganavimais žmogus gynėsi ir sakėsi nemokęs žavėti, "teisėjai surišę rankas, metė į vandenį ir žiūrėjo, kaip jam seksis plaukti. Jei veikiai skendo, skaitė jį už nekaltą, bet jei aptartas, mokėdamas plaukti, nors truputį išduriaavo, skaitė jį už kaltą. Ištrauktą iš vandens žmogų ant raktar klausė, ar moka žavėti. Ginantiems užrišdavo akis, supančiodavo geležiniais pančiais kojas, rankas užpakalyje su virvėmis suverždavo ir aukštą bosą. Denoj, kur išimdavo jį iš bosų, pradėdavo kankyti. Taip darydavo per tris dienas. Toms praslinkus, jei žmogus netekęs kantrybės pasisakė kaltu, tuoj gyvą sudegindavo".

Vysk. Valančius mini vietas ir pavardes teistų ir sudegintų žemaičių ir mato į tą viską pakliuvusių daug nekaltų žmonių.

Raganos Dauguose
Antanas Andriulionis, kilęs iš Daugų miestelio, pasakoja apie 3 raganas dar gyvenusias Dauguose 1944 metais.

Daugų miestelyje gyveno 1944 m. ragana. Jos buvo trys. Priemiesty, ant Grėbliaus, prie ežero, gyveno ragana. Janučiskėj gyveno ragana. Trečioji ragana gyveno Daugų salcėj.

Bečiant pro raganas kišniuose, arba po sijonu reikia laikyti į kišnius dvi spygas. Tuo atveju ragana, tave pasveikins. Šiaip raganos žiūri kad ką bloga padarytų.

Daugų raganos prieš Jonines
Raganos vieną sykį metuose, prieš Jonines, leisdavo žodžiais nuodus. Jei ji tuo laikotarpiu sutiko žmogų prieš Jonines, žmogui nuo nuodų pradeda riesti pilvą ir mirt. Jei sutiko prieš Jonines gyvulį, atėmė iš karvės piena ir iš tesmens pradeda eit kraujas. Jei pirmas sutiktasis prieš Jonines paleidžiant nuodus buvo medis — medis tuojau nudžiuvo.

Joninių naktį ragana mažoj į žemę sulindusioj pirkutėje, ant stalo degino žvakutę. Ragana stovėjo su vienais baltiniais prie pečiaus ir mojavo rankomis. Tą viską matydavo Daugų dūkai per jos pirkutės langą.

Kančėnų km., Daugų valsč., buvo didelė liepa, kur suėdavo raganos naktį prieš Jonines. Viena ragana lipdavo į medį, o kitos susikabinę rankomis žemėje šokdavo. Visos raganos būdavo su burtų lazdomis. Raganos susirinkę čia atjaunėdavo prieš 12 valandą naktį. Tada pradėdavo smarkiai vaikščioti, lipi į liepą ir šokti. Raganos spiedavo ir šukaudavo. Žmonės žiūrėdavo iš tolo ir bijodavo prieti artyn.

Ukininkas sugavo Joninių vakare vieną raganą, prie savo tvarto. Dvyliką valandą nakties ragana rovė iš stogo tvarto šiau-

das ir norėjo apžolinti (užkeikti) gyvulius. Ukininkas ją primušė su lazda ir ragana pabėgo.

Einant pro raganų namus 12 valandą naktį prieš Jonines, visada pasirodo baidyklės: sukniakia didelė juoda katė, prabėga šuo ar kitas koks žvėris. Pasirodo tam, kas nežino, kad čia gyvena ragana.

Raganos iš pavasario kerštauja ir padaro ką nori iš keršto. Ragana eina naktį, kai tu miegi. Ji eina Joninių ryte per laukus, per pievas, pagaus tavo lenciūgą ar virvę nuo pievos ir eina prie tvartų. Priėjusi prie tvarto rauna iš stogo šiaudus ir meta per langą gyvuliams į tvartą, kad tik pakenktų gyvuliams. Vėliau raganos tuos lenciūgus ir virves kabina prie savo namų ir iš jų bėga ragana pienas atimtas iš karvių. Gyvuliui susirgus ir gaitant, žino, kad tai padarė ragana naktį prieš Jonines (Daugai).

Apsauga gyvulių nuo raganų
Išvedant gyvulius pirmą sykį pavasarį į lauką, nupjauama abu ragų, kol dar nėra geluonio — kol tušti ragai. Vienam rage išgręžia ir įdeda kalėberio — žibančio akmenio ir užkala su šermukšnio šipuliu. Po to raganos nebeapkenks melžiamoms karvėms. Gyvulius prieš Jonines girdo žolėmis ir tepa žmogus nebeapkenks melžiamoms karvėms. Gyvulius prieš Jonines girdo žolėmis ir tepa žmogus nebeapkenks melžiamoms karvėms. Gyvulius prieš Jonines girdo žolėmis ir tepa žmogus nebeapkenks melžiamoms karvėms.

Dažnai raganos paleidžia prieš

Jonines į tvartą orą ir arkliai prunkščia, trypia ir mirksta po putom. Tada reikia nušauti juodą varną, vanagą ar pelėdą ir kabinti parpdury. Jei negelbsti, tai ištepti gyvulį nuo galvos iki kojų žmogaus mėšlais. Nuo dvokimo negali įeiti ir į tvartą. Vėliau jį reikia nuplauti ir gyvulius pradės eiti; su arkliais, jaučiais galėsi dirbti.

Raganos visos virdavo iš žolelių vaistus ir duodavo juos žmonėms. Su tų vaistų pagalba raganos dažnai pakenkdavo žmonėms ir gyvuliams. Raganos iš žolių vaistus darydavo savo pirkutėse. Džukų žodis apžolinimas (užburimas) ir yra paimtas nuo raganų vartojamų žolių ir žolelių. (Daugai).

Daugiau apie raganas
Raganos vaikšto visada susirietusios ir su savo galią burtų turinčiomis lazdomis. Ragana pamoja su lazda ir žmogus ar gyvulys krinta negyvas. Ragana eina smarkiai, kaip gyvatė. Raganos veidas yra piktas, susiraukęs ir akys nulindę ir pakausi. Ji su žmogum yra labai

maioni. Raganos kasdien eina į bažnyčią, klūpo ant kelių ir dažnai bučiuoja bažnyčioje žemę. Keliu beidamas žmogus tuojau bėk nuo jos ir neužkalbink raganos.

"Sveikas, Antaniuk", sako Daugų ragana. "Sveika, tetule", atsako. Kai ragana sako "sveikas Antaniuk, širdela", turėk spygas sukisęs kišenėse. Mintyje būk piktuoju su ragana ir sakyk "ką tu man galvoji, pati suėsk!" Vėliau sakyk: "Eik tu, ragana, Liciperiau, nuo manęs šalin!" Ragana tuojau pabėgs nulenkus galvą.

Raganų apžolinimai
Raganos apžolindavo žmogų (užkeikdavo). Iš tolo pamatę raganą, tuoj kišdavo spygas. Ragana mato spygas ir tuoj spruks atgal, jei raganą girsi, būsi su ja geruoju, tai ragana tikrai tave apžolins. (Daugai).

Taigi matome, kad ne visas raganas sudegino, dar jų buvo pasilikę Dauguose iki 1944 m. Šią įdomią medžiagą man papasakojo minėtas Antanas Andriulionis 1951 m. spalio 28 d.

BILL K'S LIKIERIŲ KRAUTUVĖ IR TAP ROOM
4644 So. Paulina St.
PONAI KAREIVAI, savininkai
NEUŽMIRSKITE ATSIMINTI
BILL K'S Didelį įvairumą Importų.

JEI MES PATENKINAM šimtus kitų žmonių, TAI KODĖL NE GALIME PATENKINTI JUS?
UZEIKIT ir duokit mums progą

THE GREAT NEW Westinghouse
FROST-FREE*
THE ONLY REFRIGERATOR THAT COUNTS

Westinghouse FROST-FREE is the only refrigerator that COUNTS! It counts door openings, because door openings let in warm air which causes frost to form.

At every 60th door opening, FROST-FREE quickly and automatically defrosts itself... evaporates the frost water.

FROST-FREE is the only home-proved completely automatic refrigerator... the only one that defrosts exactly when defrosting is needed. Come in... see the new FROST-FREE and other Westinghouse Refrigerators today.

NO DEFROSTING Anywhere! Any Time!

BUY WITH AN EYE TO THE FUTURE
Value depends on the built-in quality your eyes can't see! That's why You Can Be SURE... If It's WESTINGHOUSE

WOMEN LOVE THESE FEATURES, TOO

- CONVENIENT BUTTER KEEPER
- ROAST-DEEP MEAT KEEPER
- EXTRA-LARGE HUMIDRAWERS
- EGG KEEPERS and Shelves-In-The-Door
- TRIPLE-PLATED SHELVES
- NEW 3-way Door Handle

GIANT FREEZE CHEST keeps frozen foods in near-zero cold.

Model DFC-10
EASY TERMS

YOU CAN BE SURE... IF IT'S Westinghouse.

RAJ APPLIANCE, Inc.
2951 North Milwaukee Ave. Humboldt 9-0565

Tel. Virginia 7-6553
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-9
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REPUBLIC 7-7868

DR. Z. DANILEVICIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. WATERFALL 8-3060
Priima nuo 1-4 ir 7-9 val. išskiriant šeštąd. ir sekm. šeštad. susitarus.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COMMODORE 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos BEVERLY 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 7-4 ir 6-8;
Ser. Subat. ir Nedel. tik susitarus.
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROSPECT 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, Sauskite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63RD STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEMLOCK 4-7899
Namų Tel. HILTOP 5-2557

KITI LIET. DAKTARAI
Ofiso ir rezid. telef.: YARDS 7-3526
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
ofisas ir butas
4038 So. Archer Ave.
prie California Ave.
Val.: antr. 2-4, 6-8 p. m., šešt. 1-6 p. m., pirm., ketv. ir penkt. 6-8 p. m., o kas dieną nuo 12:30-1:30 tik susitarus.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMLOCK 4-5849
Rezidencija HEMLOCK 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30-4; 7-9 vakaro
Treč. ir Seštad. tik susitarus.

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 p. p. ir 6-9 vakare,
išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: YARDS 7-1166
Rezid. tel. DANUBE 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų. Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvės Gydytojas)
2500 WEST 63RD STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir seštad. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROSPECT 6-3838
Rezid. Tel.: REPUBLIC 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
Akių ligų specialistė ir pritaiko akinius.
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius.
2422 W. MARQUETTE RD.
Tel. ofiso GR. 6-4322 Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEVIK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priemimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 v. p. Išskyrus trečiadienius.
MANOR MERCAL ARTS BLDG. 6400 South Kedzie Ave.

Ofiso ir buto telef.: OLYMPIE 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
VALANDOS: Kasdien 10-12.
Antrad. ir ketvirtad.: 6:30-9 v. vak.
Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1635 So. 48th Court, Cicero.

Dr. Raymond Kastys
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drage su DR. MACE BAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG.
5159 So. Damen Avenue
Tel.: PROSPECT 6-7800

Priemimo val.: Pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 v. p. p. Pirm., ketv. — 4-7 v. v. Treč., penkt. — 6-9 v. v. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: LAFAYETTE 3-3210
Jei neatsilieps šaukite KEZDIE 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30. Daily afternoons.
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad.: 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telefonai: ofiso GROVEHILL 6-5399 rezid. PROSPECT 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63RD STREET
(Kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien. Trečiadieniais ir šeštad. nuo 2 — 4.

DR. EDWARD B. MURAUŠKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GROVEHILL 6-1321
Jei neatsilieps Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEMLOCK 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos.
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefonai: PROSPECT 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Sešt. tik 2-4 p. p. Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

Telef.: ofiso DANUBE 6-1125 buto WABROOK 5-6691
Dr. A. Valis - Labokas
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 SO. HALSTED ST.
Val.: 1-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

KITATAUCIAI GYDYTOJAI
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YARDS 7-0554
Jei neatsilieps šaukite:
Res. telefonai: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.
Sėkmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis bei operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų: 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys asaroja ar niežti, negalite siūlo įverti ir adata, akys bijo aštrios šviesos, neižiūrėte skaityti, užėikit pasitarti pas Dr. Michel — nieko nekaimuok.

Antrad. aukštus
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARDS 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kaibu Lietuviškai

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

Išvaiztaviusiam draugui geriausia dovana — NAUJIE-NOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų uždėtos žaizdos nieži ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydymo s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršalimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, su stabdo džiūvimą odos ir perplūšimą tarpščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ir išg. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, peršalusių ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra paruošamas 25, 75c, \$1.25 ir \$2.50.
Pirkite vaistines Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wisc. arba atsisiųskite money orderi.

LEGULO, 5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill. MUHBERY 5-3694

TAUPLYKITE atėčiai. Pasidėkite taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki 10,000.00 dolerių by an agency of the United States Government.

KUR VISADA BUVO IR YRA ISMOKAMAS AUKŠTAS DIVIDENDAS
KUR PINIGAI BUVO IR YRA ISMOKAMI PAGAL PAREIKALAVIMA

KUR TAMSTA PATS GALI ATLIKTI VISUS SAVO IR ŠEIMOS FINANSINIUS REIKALUS.
KUR 27 METŲ PATYRIMAS UZTIKINA VISIEMS SAUGU IR TEISINGA PATARNAVIMA

Tauptykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSU TURTAS YRA VIRS 8,000,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION • JOHN PAKEL, Prezidentas • 6234 So. Western Ave. • Tel.: GROVEHILL 6-7575
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 3 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 2. Trečiadieniais uždaryta visa diena. Šeštad. nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Plieno darbininkai laimės

CIO prezidentas Philip Murray kalbėjo Gary mieste, Ind., 8-500 darbininkų mitingė. Jis pareiškė, jog esą tikra taip, kaip jis kad esąs gyvas, jog plieno darbininkai laimės štreiką, nes "niekas mūsų negali nugalėti".

Murray puolė kongreso narius, kurie reikalauja pavartoti dabartiniai streike Taft-Hartley akta darbininkams priversti eiti į darbą. CIO pirmininkas pažymėjo, jog unija nenulauksianti šiam aktui. Jis, be kitko, pasakė, jog 1951 m. prezidentas Trumanas pareiškė, kad darbininkai galėtų nebijoti šio akto pritaikymo, jei jie visuomenės labui sutiktų streiką atidėti kuriam laikui (tai buvo tada sausio mėnesį). Unija tada dėl to prezidento prašymo ir kitų sumetimų sutikusi streiką atidėti.

Murray puolė Randall, Inland Steel Co. prezidentą, kuris derbėse atstovauja plieno kompanijoms, kad jis sąmoningai pateiktas melagingas žinias. Taip pat Murray kritikavo ir Eisenhowerį už jo laikyseną dėl Taft-Hartley akto.

Užmušė jugoslavų majorą

1922 S. Lafflin tavernoje du plėšikai nušovė 44 metų P. Jovanovic, buvusį Jugoslavijos majorą, kuris buvo nacių kankinamas ir kelerius metus išlaikytas nacių koncentracijos stovyklose. Taverna laikoma jo žmonos. Plėšikai pabėgo iš smuklės pagrobę mažiau negu \$50.

Nukautojo žmona pro sąrašas pasakojosi policijai, kad jos vyras nieko nebijodavęs. Jis manė, kad visa kas blogiausia jo jau buvo išgyventa nacių koncentracijos stovykloje.

Nukautasis buvo atvykęs į Ameriką prieš 2½ metų, o juodu buvo susituokę prieš metus. Pirmoji Jovanovic žmona mirė po to, kai ją naciai skaudžiai sumušė, jai nenorint identifiкуoti savo vyro.

CTA finansai gerėja

Miesto kelybos vadyba (CTA) gegužės mėnesį mažiau teturėjo išlaidų ir sumažino savo nuostolius \$309,701 sumai. Pajamų per tą mėnesį turėta beveik tiek pat, kaip ir perėjais metais tuo pačiu laiku. Bet finansai pasitaisė svarbiausia dėl to, kad kelybos išlaidos buvo sumažintos apie \$400,000. Per tą mėnesį važiuo CTA susisiekimo pirmo mėn. 58,545,591 žmonės, arba 9.9% mažiau negu perėjusių metų gegužės mėnesį.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto
Gen. Dwight D. Eisenhower aplankė Dallas, Texas, ir ten pasakė kalbą

Kefauveris kritikuoja Taftą ir Eisenhowerį

Vienas iš demokratų kandidatų į JAV prezidentus sen. Kefauver demokratų suruošiuose pietuose Sherman viešbuty pypaė kritikavo Tafto ir Eisenhowerio rinkiminę taktiką. Esą, vienas šių respublikonų kandidatų į aukščiausią JAV pareigūnų vietą kaltinąs kitą balsų (atstovų) pavogimu. Jis kaip amerikietis turįs pasakyti, kad toks reikiškus suteršias amerikiečių garbę.

Taftas esąs tipiškas respublikonas reakcionierius. Respublikonai norį ginti specialius monopolistų interesus, kurie mažiau žiniamai surinko \$25 ir daugiau. Aukoms rinkti Balfio dėžutėse buvo ir žaliukų.

Jau nauosius rinkėjus į miestą nuvežti ir parvežti nenuilstama Balfio darbuotoja V. Količienė, juos pavaišino ir globojo.

Dvi lietuvių radijo programos ištisą mėnesį, skelbė rinkliavą, o paskutinę dieną skelbė ir amerikiečių radijos. Aukotojai aukų rinkėjams buvo labai malonūs ir niekas neatsisakė aukot.

Mitingas prieš Tito

Serbų taryba (Serbian National Defense Council of America) ruošia savo 11 metinę konferenciją Chicagoje. Mitingas pradėdamas ateinantį sekmadienį serbų tautinės šventės proga ir bus nukreiptas prieš Tito bei Stalina.

Stevenson po operacijos

Gubernatoriui Stevensonui buvo padaryta sėkminga operacija — išimti inkstų akmenys. Operaciją atliko Dr. Riba Pasavanc Memorial ligoninėje.

Operacija truko apie 45 min. ir buvo atlikta vietinio užmarinimo keliu.

BALFO VEIKLA

Cleveland, Ohio, Balfio piknikas liepos 27 dieną. Balfio 55 skyrius rengia pikniką. Jis vyks liepos 27 d., 3 val. pop. ietų. Naujosios parapijos parke, 18022 Neff Road. Grojant R. Gyllo orkestrui šokiai prasidės 4 val. po pietų. Biletai po 50c. Bus bufetas. Pelnas skiriamas Diepholz gimnazijai. Visi kviečiami gražiai pasižmonėti ir pagelbėti kilniam tikslui.

Stony Brook, L. I. Balfio išvažiavimas birželio 28 d.

Balfo 130 skyrius išvažiavimas rengiamas birželio 28 d. Praneš Lapienės vasarvietėje. Programa bus apie 3 val. po pietų. Bus dainų, įdomių kalbų, Joninių laužas ir pajvairinimų. Visi apylinkės lietuviai kviečiami pabendraut.

New Yorkas: Kefauveris ruošia rudens vėjui

BROOKLYN, N. Y. — New Yorko visi skyrėi sudaro Balfio apskritį. Apskritis imasi iniciatyvos ruošti rudens didžiuliam vėjui. Tam tikslui saukiamas birželio 25 d., trečiadienį, 7:30 val. vakare, Balf patalpose, 105 Grand St., Brooklyne susirinkimas, į kurį kviečiami visi, kuriems rūpi Balfas ir Europoje likusiųjų lietuvių tremtinių gyvenimas.

PITTSBURGH, PA., Balf vėjus

Pittsburgho gatvėse viešojo Balfio rinkliavoj dalyvavo 70 žmonių. Surinkta \$700.00. Reikiama, kiek būtume turėję rinkėjų, tiek būtume gavę dešimtinę. Vien tremtinių Pittsburghe dalyvavo vos keli. Kai kurie rinkėjai surinko po \$25 ir daugiau. Aukoms rinkti Balfio dėžutėse buvo ir žaliukų.

Jau nauosius rinkėjus į miestą nuvežti ir parvežti nenuilstama Balfio darbuotoja V. Količienė, juos pavaišino ir globojo.

Dvi lietuvių radijo programos ištisą mėnesį, skelbė rinkliavą, o paskutinę dieną skelbė ir amerikiečių radijos. Aukotojai aukų rinkėjams buvo labai malonūs ir niekas neatsisakė aukot.

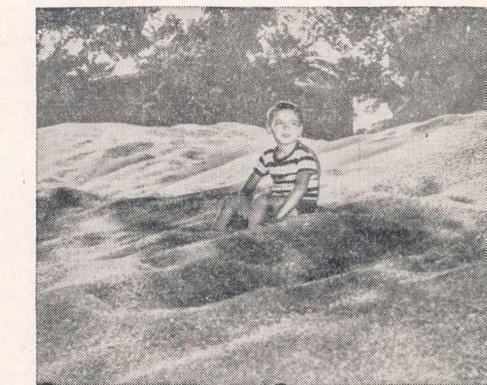
Leidimas aukoms rinkti po namus yra gautas ištisiems metams. Dabar reikia tik didesnio aukų rinkėjų būrio ir perėj per namus galėsime gauti daugiau paramos.

LOS ANGELES, CALIF. pagyvina veiklą Balfui

Pradžioje metų mažiau veikusi Balfui Los Angeles, Cal., dabar smarkiai sujudo. Nuo naujų metų iki birželio vidurio Balfio Centrai pasiūsta \$100.00, vėliau \$150.00. Iš tos sumos \$58.00 yra Balfio narių molkesčiai. Aukotojų tarpe yra ir dešimtinę. Tarp jų J. J. Grišaus iš Glendale, Calif.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto
Sheppard (Abdullah) King III (vidury), kuris užrūstino savo motiną, veddamas šokėją Samia Gamal (dešinėje), rengiasi kreiptis į teismą, kad tasai nepatvirtintų prieš kelias dienas mirusios motinos palikto testamentą, pagal kurį jam paliekama viena ketvirtoji dalis viso turto, o jo seseriai — trys ketvirtosios.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto
Columbus, Kansas. — 30,000 bušelių kviečių buvo suversta į gatvę, kai pritrūko vietos sandėliuose bei nebuvo tuščių vagonų.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo
Ernest A. Gross, Amerikos atstovas J. T., sveikina anglų delegatą Sir Gladwyn Jebb (kairėje) ryšium su jo pasakytu New Yorko kalba. Toji kalba buvo atsakymas sov. delegatui Malikui.

State School Aid Doubled

An excellent example of increasing cooperation of the public in activities of Illinois Welfare Department institutions is demonstrated at Illinois School for the Deaf by Dian Haskell, left, Royal Oak, Mich., and Sharon Smith, right, Bradley, Ill., seniors next school year at MacMurray College. They are two of 68 MacMurray students who are devoting some of their spare time to aid with recreational activities of children at Illinois School for the Deaf and Illinois School for the Blind, both at Jacksonville. Children, left to right, are: Roger Claussen and Charles Owen, both of Carbondale; Patricia Euler, of Freeport, and Rita Shreeman, of Oakdale.

SPRINGFIELD — No residential school can take the place of a good home. But some, such as the Illinois institutions for deaf and blind children at Jacksonville, are necessary.

Excellent as they are, these state schools will always have the problem of providing home atmosphere. They will always be seeking ways to provide the affection which all children — and especially handicapped children — need for mental and emotional health. Even at home, where there is danger of overprotection, handicapped youngsters have emotional problems that other children escape.

To meet these needs, the Illinois Department of Public Welfare welcomes help from outside its institutions. At Jacksonville, such assistance was offered recently by students at MacMurray College for women. Members of four literary societies — Alpha Kappa Sigma, Lambda Alpha Chi, Theta Sigma and Belles Lettres — volunteered their spare time services. They didn't want pay. They just wanted to help.

Under direction of Miss Marion Wurster, recreational consultant

in the Welfare Department, a program was established. After orientation, 68 volunteers came to the schools for an hour or two once or twice a week — 48 to the school for the deaf, which has more than 450 children, and 20 to the school for the blind, where there are about 225 youngsters.

They led the deaf children in crafts, painting and folk dancing; they played games, told stories and conducted singing and social dancing for the sightless children. They tried to help fill the gap left by the loss of home life.

They succeeded well, Miss Wurster said. Describing them as one of the most enthusiastic and talented groups of girls she ever saw, Miss Wurster said they had given generously of their time and ability.

The volunteers profited, too. They lost any fear they may have had of working with handicapped children. And many of them expressed surprise that the deaf, speechless and blind boys and girls could participate so well in normal activities.

For some of the children, Miss Wurster said, it was a new experience — the first time anyone except their families or teachers took an interest in them.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

GERAS NUOLATINIS DARBAS geram vyrui dirbti tavernoje. Reikia apvalyti iš ryto ir prižiūrėti barą, vėliau sugrįžti ir vėl dirbti už baro. Su ar be kambariu ir valgiu. Turi mokėti angliskai.

JOSEPHINE PILKIS
6601 So. Western Ave.
Matyti nuo 9 iki 12 dienų arba nuo 5 iki 10 val. vakare.

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkų

SEKRETORES teisininko ofise. Pilno laiko darbas arba tik dalis. Nuolatinė tarnyba. Shorthand ir typing reikia mokėti. Patyrimas apie teise nėra reikalingas. Telefonuoti tarpe 4 ir 5:30 po pietų arba rašyti: Mr. KORIAN MOVSIAN
10924 So. Michigan Ave.
Tel. PULLMAN 5-6460

WOMEN, WORK CLOSE TO HOME!

Five days—8 hour guaranteed Day or night shifts.

BAKERY EXPERIENCE OR WILL TRAIN

Excellent opportunity for advancement.

Many liberal company benefits.

Apply now

A. M. T. BAKERY
4248 West 47th Street

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

NUOMAI taverna su arba be įrengimų, įskaitant gyvenimui butą. Arba savininkas permodeliuos kitos rūšies bižnui. Matykite Frank Dobkovich 631 West 18th Street, po 3 po pietų.

GROSERNĖ ir 2 aukštų namas. Automatiškas alyva šildymas, automatiškas vandens šildytuvai; du aptarmantai su prausykla užpakaly krautuvis. 2 kambarių mūrinis garažas. Didelis beismontas ir dideli viškai. Telefonas CAnal 6-5558. Ivan Jack.

LIKERŲ krautuvis su visais įrengimais ir prekėmis. Gerai išdirbtas biznis su 2 aukštų modernišku namu.

ED VISH LIQUORS
2549 West 69th Street
GRovehill 6-5590

TAVERNA ir Užkandžių įstaiga dirbtuvių distrikte. Gerai įsteigtas, pelningas biznis. Uždaroma darbo dienomis 8:30 val. vakare ir visa diena sekmadieniais. Liga šeimoje priverčia parduoti bižnį. 3729 So. Morgan St. Sautike Virginia 7-9119, klauskite Stanley.

PERSONAL — ASMENINIAI

PAIEŠKAU Jos. Belicką, kuris gyvena Floridoje. Rašyti: Mrs. M. Kalris, 25951 Princeton Ave., Inkster, Michigan.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

NAUJIENOS siūlo įsigyti vaikams ir jaunimui šias naujas knygas: Vytė Nemunėlis. Meškiukas rudnosiuks. Tinka dovanoms \$2.00
Stepas Zobarskas. Doleris iš Pittsburgo. Išleido "Gabijs", 56 psl. 80c.
Vytė Nemunėlis. "Pietų vėjelis" \$1.00
Heta Rūta. Gintaro pasaka 35c.
Heta Rūta. Karavanas. J. Balčikonio vertimas. Švietimo ministerijos leidinys Kaune. Išleido "Nemunas" \$1.50
Lietuviškos pasakos. Sudarė Dr. J. Balyš, 11 leidimas \$2.00
Pulgis Andriušis, Vabalų vestuvės. 1948 m., 30 psl. 75c.
A. Giedrius. Tėvelių pasakos mažiesiems vaikams, 57 psl. 50c.
A. Giedrius. Tėvų pasakos, 1951 m., 159 psl. \$1.90
Lapės pasaka \$1.10
Pranas Imsrys. Vilkas meškeriojojas. Eliuota pasaka. Detmoldas, 1946 m., 39 psl. 35c.
Julius Kaupas, Daktaras Krištukas gaupas. P. Abelkaro leid. \$1.50
Viktoras Šimaitis, Vyturėliai laukuos \$1.00
Balė Voveraitė, Mano švilpa, eilėraščių vaikams. Sudaiva 75c.
Vytautas Tamulaitis, Sugrįžimas. "Patria", 744 psl. \$1.10
Mark Twain, Princas ir Elgeta. Apsaka. Vertimas, 192 psl. \$1.20
Stepas Zobarskas, Brolių jieskoja, "Patria", 1947, 47 psl. 50c.
Stepas Zobarskas, Riestausio sūnus, "Patria", 37 psl. 70c.
Stepas Zobarskas, Per šaltį ir vėją 30c.
L. Z. Ledėnas. Minijanas, poema. legenda eilėmis parašyta. 64 psl. \$1.00
H. Vagnerio. Pirmieji gamtos pasakojimai, komisijos leidinys, 1921 metų \$1.50
M. Vagner, Laukuose ir pievose, Šviet. Minist. knygų leidimo "Svyturio" b-vės leidinys 1922 m. \$1.50

Naujienų knygos

1739 So. Halsted St., Chicago 8, ILL.

Juk kasdieną pasirodo Tik "Naujienų" teisis žodis.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

2 AUKŠTŲ mūrinis, 3 ir 4 kamb. apart. 2 aukšte. 6 kambariai 1-me aukšte. Tuoj galima užimti, 2 karų garažas; 2 kambariai sklepe dalinai pabaigti. Tuščias lotas įskaitomas. Automatiškai šildomas namas ir vanduo. Visiškai modernus, naujai dekoruoti. Sąlygos. DP pageidaujami. 5416 So. Carpenter St.

6-KAMBARŲ mūrinis namas, uždaryti užpakaliniai porčiai, stokeris, anglimis šildomas. Viškai, langai nuo šalčio ir sieteliai. A-1 stovyje. \$10,500. 3623 So. Wallace. Boulevard 8-6273. Telefonuokite susitarti.

CICERO, 2 FLATAI 4-5 KAMB. Art. 26th ir Austin Blvd., pertaisytas moderniškai, kabinetinė sruitynė (sinka), garažas; taksų tik \$90. Kaina greitam pardavimui \$17,300. Savininkas apleidžia miestą. Nr. 519. 4704 Cermak Rd. Bishop 2-2162.

KAMPINIS MURO NAMAS, 2-6 Mūrinis garažas, didelis sausas beismontas, pastogė. Du karstam vandeniui šildyti vienetai. Modernios maudynės, nauji uždaryti užpakaliniai porčiai. Vienas butas yra laisvas. Savininkas. 4001 So. Maplewood Ave.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

PARDUODAMA: 20 akru farma arti Country Club ir Riding Academy, 3 mylios į š. r. nuo Valparaiso, Ind. Deringa žemė, dabar auga kviečiai; keletas vištinkų, mažas svirnas, mažas kukurūzų (kornų) aruodas, keletas pašiturių, 5½ kambarių namas; elektrai; kitkas ne moderniška. Gera vieta kiaušiams ir vištoms auginti. Parduodant galima pridėti kiaušėms įrengimus ir visą derlių. Telefonuokite ar rašykite: E. MEYEROWITZ, 1906 Calumet, Valparaiso, Ind. Phone No. 6.

AUTOMOBILES - TRUCKS

Autai ir Sunkvežimiai

WESTERN AUTO EXCHANGE Autorizuotas dyleris, kurį kiekvienas, kuris žada pirkti automobilį, turėtų žinoti. Mes turime virš 100 įvairiausių patikrintų ir garantuotų automobilių. Tremtinys lietuvis pardavėjas suteiks jums sąžiningiausia ir mandagiausią patarnavimą.

ATSARGA GĖDOS NEDARO.

Prieš perkant automobilį nepamirškite užėiti ar telefonuokite:

MR. A. SLUTAS

WESTERN AUTO EXCHANGE
6400 So. Western Ave.
REpublic 7-6400

A & C

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1952 metų \$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

MISCELLANEOUS

Išvairūs Dalykai

JOHN G. MEZLAISKIS Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas. Statome štorus ir privatiškų namus pagal užsakymą. Apskaičiavimas veltui. Reikale kreipkitės ir gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą. 6649 SO. MOZART STREET Tel. GROvehill 6-6588

TELEVIZIJOS IR RADIO

Taisymas - Pardavimas Tel.: DAN 6-6887

DAINA TELEVISION CO. 3120 So. Halsted St.

Mes taisome visokias SIUVAMAS MASINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koją minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

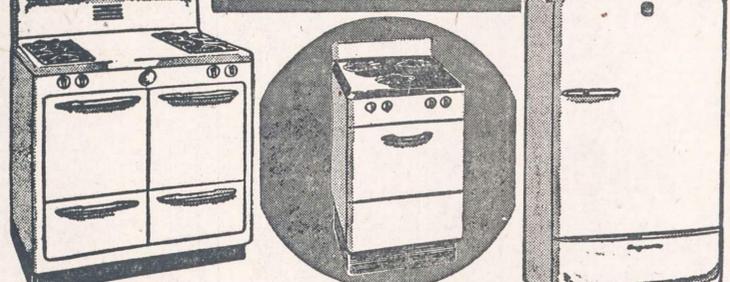
SINGER SEWING MACHINE COMPANY

4222½ Archer Avenue Tel.: Cliffside 4-6847

JONAS CONRAD

TUCK POINTING BIZNYJE Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvių. J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. GROvehill 6-4177.

Apartment Owners — ATTENTION APPLIANCE RIOT

4-rių Židinių Krosnis

Puikus Naudingas Modelis Taupo laiką—Taupo pinigų—Taupo dujas—Pilnai patenkina VISUR KOKYBĖ IR VERTĖ

\$77⁹⁵ F. O. B. IN CRATES

3-JŲ ŽIDINIŲ NAMŲ KROSNIS

Jeigu jus domina kaina — ŠTAI JI

\$39⁹⁵ F. O. B. IN CRATES

VARTOTI ŠALDYTUVAI

\$29⁵⁰ ir aukščiau

LENGVI ISMOKEJIMAI

Albert's Furniture House, Inc.

STANLEY RIMKUS, Manadžeris
2320 West Roosevelt Rd.
Pirm. ir ketv. 9 ryto iki 9:30 vak., kitom dienom iki 6:00

Atdara sekmadieniais nuo 11 iki 5 val.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"